

SUOMEN KESKUSTA R.P.

TILINPÄÄTÖS 1.1.2022 - 31.12.2022

Apollonkatu 11 a
00100 Helsinki

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0201471-3

Keskusta
Se kotimainen.

SISÄLLYSLUETTELO

Tuloslaskelma	1
Tase	2-3
Liitetiedot	4-6
Tilinpäätöksen allekirjoitus	7-8
Tilinpäätösmerkintä	9
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	10
ERITTELY JA LIITTEET	
Tase-erittely liitteineen	11-24
Tuloslaskelma pitkä	25-29
Tase pitkä	30-31
Tilikauden aikana käytetyt tilit	32-34
Kustannuspaikkaerittely	35-50

TULOSLASKELMA	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2021 - 31.12.2021
Varsinainen toiminta		
Tuotot	528 009,50	215 472,17
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 024 458,49	-1 002 745,48
Poistot ja arvonalentumiset	-3 302,25	-4 713,28
Muut kulut	-3 339 060,18	-2 251 307,52
Tuotto-/kulujäämä	<u>-3 838 811,42</u>	<u>-3 043 294,11</u>
Varainhankinta		
Tuotot	278 030,38	87 802,20
Kulut	-78 319,95	-31 252,23
Tuotto-/kulujäämä	<u>199 710,43</u>	<u>56 549,97</u>
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Kulut	-7 564,24	-7 871,29
Tuotto-/kulujäämä	<u>-7 564,24</u>	<u>-7 871,29</u>
Yleisavustukset		
Yleisavustukset tuotot	5 523 425,00	5 523 425,00
Yleisavustukset kulut	-2 082 430,00	-2 382 429,66
TILIKAUDEN TULOS	-205 670,23	146 379,91
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-205 670,23	146 379,91

TASE	31.12.2022	31.12.2021
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	34 772,23	0,00
Aineelliset hyödykkeet	8 943,72	9 344,37
Sijoitukset	1 917 161,33	1 917 161,33
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>1 960 877,28</u>	<u>1 926 505,70</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	3 628,89	7 257,78
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	299 866,16	158 771,17
Siirtosaamiset	10 599,69	8 712,45
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	<u>310 465,85</u>	<u>167 483,62</u>
Rahat ja pankkisaamiset	1 980 563,76	2 177 483,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>2 294 658,50</u>	<u>2 352 224,97</u>
V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	4 255 535,78	4 278 730,67

TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 062,86	15 062,86
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	3 284 439,32	3 138 059,41
Tilikauden voitto (tappio)	-205 670,23	146 379,91
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 093 831,95	3 299 502,18
PAKOLLISET VARAUKSET	190 326,00	205 762,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut velat	430 857,88	297 389,94
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	430 857,88	297 389,94
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	244 619,60	134 603,08
Muut velat	24 385,08	21 160,50
Siirtovelat	271 515,27	320 312,97
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	540 519,95	476 076,55
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	971 377,83	773 466,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 255 535,78	4 278 730,67

LIITETIEDOT 31.12.2022

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTEET

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksistä esitettävistä tiedoista säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienen kirjanpitovelvollisen säännöstöä noudattaen.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostus- ja jaksotusperusteet

Pysyvät vastaavat on aktivoitu välittömään hankintamenoon. Pysyvät vastaavat poistetaan kirjanpitolain mukaisesti vaikutusaikanaan.

Koneista ja kalustosta on tehty tilikaudella suunnitelman mukaiset poistot. Poisto aika on hankinta vuotta seuraavat kolme vuotta tasapoistona.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Koneet ja kalustot	2022	2021
Menojäännös 1.1	9.344,37	1.687,07
Lisäys tilikaudella	2.901,60	8.219,66
Tilikauden poisto	- 3.302,25	- 562,36
Menojäännös 31.12.	98.943,72	9.344,37

Sijoitusomaisuuden arvostaminen

Arvopaperit ja muu sijoitusomaisuus on arvostettu pääosin hankintamenoon.

Merkittävin yksittäinen sijoitus on osa As. Oy Helsingin Apollo-nimisen yhtiön osakkeista, jotka on arvostettu tilinpäätöksessä käypään arvoon. Puoluetoimisto toimii ko. tiloissa.

Selvitys omistetuista yhtiöistä

Apollo Group Oy, 100 osaketta, 100 % yhtiön koko osakekannasta, kirjanpitoarvoltaan 10.000,00 euroa. Yhtiön viimeksi vahvistetun taseen 31.12.2013 oma pääoma on 10 328,22 € ja rahavarat 31.12.2022 yhteensä 8.768,05 €. Apollon Verkkopalvelut Oy, 225 osaketta, 90 % yhtiön koko osakekannasta, kirjanpitoarvoltaan 45.000,00 euroa. Yhtiön viimeksi vahvistetun taseen 31.12.2013 oma pääoma on 62 934,08 € rahavarat 31.12.2022 yhteensä 52.868,18 €

Apollo Group Oy:llä ja Apollon Verkkopalvelut Oy:llä ei ollut tilikauden aikana liiketoimintaa. Apollo Group Oy omistaa 100 % Suomenmaan Kustannus Oy:n osakekannasta. Näiden osakkeiden kirjanpitoarvo on yksi euro. Suomenmaan Kustannus Oy:n tilikauden tulos on 4.331,65 euroa ylijäämäinen ja yhtiön oma pääoma on 56.090,67 euroa.

Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu koska kirjanpitolain pienkonsernisäännökset eivät sitä edellytä.

Oman pääoman muutokset	2022	2021
Käyttöraha	15.062,86	15.062,86
Edellisten tilikausien voitto/tappio	3.284.439,32	3.138.059,41
Tilikauden voitto/tappio	- 205.670,23	+ 146.379,91
Oma pääoma 31.12.	3.093.831,95	3.299.502,18

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma koostuu puolueen piirijärjestöille talousarviossa varatuista toiminta- ja kannustinrahaston käyttämättömistä osuuksista. Näistä osa on syntynyt jo vuodelta 2020.

Pitkäaikaisesta osuudesta ei ole eroteltu lyhennysosuuksia koska maksuvelvollisuus syntyy sitä mukaa kun piirit niitä käyttävät.

Siirtovelkojen olennaiset erät

Lomapalkkavelka	114.873,89 €
Palkkavelka	156.413,94 €

Vastuut

Taseen pakollisissa varauksissa on eläkevaraus (190t€) joka koostuu vanhojen jo eläköityneiden työntekijöiden lisäeläkevastuusta. Eläkevastuuseen liittyvä 50 % turvaamisvelvoite on täytetty tekemällä 200t€ sijoitusrahastosijoitus Nordeaan, joka puolestaan on antanut lain edellyttämän vakuuden pankkitakauksena eläkeläisille. Kyseinen sijoitusrahastosijoitus on annettu Nordealle pankkitakauksen vakuudeksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kokonaistuotot- ja kulut

Tuotot	2022	2021
Puoluetuki	5.523.425,00	5.523.425,00
Eläketulot	30.667,08	31.799,34
Luottamushenkilömaksut	20.012,09	23.943,00
Opintokeskustuotot	1.644,50	4.170,00
Jäsenmaksut	12.390,79	13.805,36
Varsinaisen toiminnan muut tuotot	475.685,83	155.559,83
Varainhankinnan muut tuotot	265.639,59	73.996,84
	6.329.464,88	5.826.699,37
Kulut		
Yleisavustuksen kulut	2.082.430,00	2.382.429,66
Muut kulut	4.452.705,11	3.297.889,80
Yli-/alijäämä	- 205.670,23	+ 146.379,91

Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	793.336,58	772.049,17
Lisäeläkkeet	59.807,30	63.598,65
Työeläkemaksut	149.028,13	135.767,08
Vapaaehtoiset eläkemaksut	15.200,00	11.400,00
Muut henkilösivukulut	22.522,48	30.974,58
Pakollisten varausten muutos	- 15.436,00	- 11.044,00
Yhteensä	1.024.458,49	1.002.745,48

Henkilöstö keskimäärin	13	12
------------------------	----	----

Eläketurva

Toimihenkilöiden eläketurva on järjestetty työeläkevakuutusyhtiössä.

Vaalitoiminnan tuotto- ja kuluerittely

Aluevaalit kampanja-aika 27.10.2021-27.4.2022

Tuotot	41.522,08
Kulut	- 701.602,38
Yli-/alijäämä	- 660.080,30

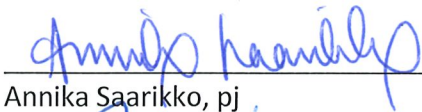
Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Puolue on saanut syksyllä 2022 testamenttilahjoituksen, jonka kokonaisarvo on noin 2,3 milj€. Lahjoitus tullaan merkitsemään kokonaisuudessaan vasta vuoden 2023 tilinpäätökseen kun kaikki omistusoikeudet ovat lainvoimaisia ja siirretty puolueen nimiin.

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tilinpäätös vuodelta 2022 on hyväksytty Suomen Keskusta rp:n puoluehallituksen kokouksessa

Helsingissä 4 / 4 2023

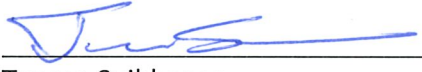
Annika Saarikko, pj

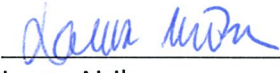
Markus Lohi, vpj

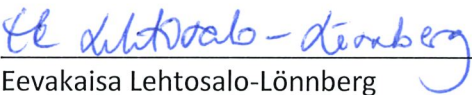
Riikka Pirkkalainen, ps

Tuomo Suihkonen

Laura Airila

Eevakaisa Lehtosalo-Lönnberg

Riikka Turunen

Arto Sepponen

Hannu Mikkilä

Tahvo Anttila

Timo Pärkkä

Sakari Seppänen

Olli Rainio

Petri Honkonen, vpj

Riikka Pakarinen, vpj

Harriet Lonka

Pekka Kuusisto

Johanna Häggman

Tuukka Liuha

Jouni Kemppt

Hannu Auvinen

Mira Kokkonen

Mikko Savola

Marjut Lehtonen

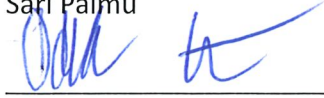

Petteri Salmijärvi

Paavo Väyrynen

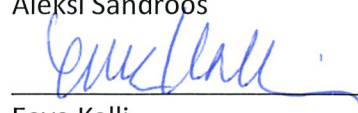
Sari Palmu

Olivia Löytänen

Mauri Pekkarinen

Alexi Sandroos

Eeva Kalli

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 20 / 4 2023

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Hannu Riippi, KHT

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista**Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilyttämistapa****Tilinpäätös**

Tilinpäätös ja tase-erittely

Tililuettelo ja saldoluettelot

Tilikohtainen tuloslaskelma

Tilikohtainen tase

Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat

Palkkakirjanpito

Tositteet

Automaattiset tilinpäätöskirjaukset 1 - 2

Muut 1 - 73

Myyntilasku 1 - 486

Myyntisuoritus 1 - 476

Ostolasku 284 - 6354

Ostosuoritus 1 - 1599

Pankki 1 - 325

SUOMEN KESKUSTA RP.

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Puoluesihteerin johdanto toimintavuoteen

Vuosi 2022 alkoi historian ensimmäisillä aluevaaleilla, jotka järjestettiin tammikuussa. Koronapandemian vaihtelevat olosuhteet vaikeuttivat aluevaalien kampanjointia, mutta kuntavaaleista opitut sosiaalisen median kampanjoinnin käytänteet saatiin nopeasti käyttöön.

Aluevaalien tulos jää Keskustan osalta monin tavoin historiaan. Voitimme eri medioiden tekemät kannatusmittaukset kirkkaasti, kun saavutimme 19,2 prosentin kannatusosuuden. Jäimme vain reilut 2000 ääntä vaalien kakkospaikasta. Onnistuminen aluevaaleissa kohotti keskustaväen itsetuntoa, mikä näkyi myönteisenä vireenä koko toimintavuoden ajan.

Aluevaalien jälkeen aloitettiin välittömästi valmistautuminen kevään 2023 eduskuntavaaleihin. Ehdokasasettelun osalta ensimmäiset jäsenäänestysten aikataulut olivat jo maaliskuussa pian aluevaalien jälkeen. Eduskuntavaalien ehdokashankinta ja -koulutus olivatkin toimintavuoden keskeisin toiminta puolueen tasolla. Toimintavuoden 2022 aikana suunniteltiin myös eduskuntavaalien kampanja.

Keskustan piiritason toimintaa hallitsivat aluevaalien jälkeen ensimmäistä kertaa hoidetut luottamuspaikkaneuvottelut ja hyvinvointialueiden järjestäytyminen. Puolueen tasolla organisoitiin vertaistuen verkostoja uusille aluepäättäjille.

Puolueen tasolla jatkettiin uuden jäsenrekisterin käyttöönottoa ja kehitystyötä. Syksyapuolella aloitettiin myös valmistautuminen järjestöstrategian työstämiseen.

Poliittisesti vuosi 2022 oli mullistava ja jää surullisena historiaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan toi sotilaallisen voimankäytön Euroopan sydämeen tavalla, jota ei enää toivottu nähtävän. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan kiristynyt tilanne sai Suomen hakemaan puolustusliitto Naton jäsenyyttä. Keskusta päätti myönteisestä kannastaan puoluevaltuuston kokouksessaan huhtikuussa 2022. Tätä edelsi Keskustan laaja, kaikkien piirijärjestöjen alueelle ulottunut ulko- ja turvallisuuspoliittisten keskusteluiden sarja.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan laukaisi myös suomalaisten arjessa näkyviä kriisejä. Energian hintojen nousu aiheutti vuoden mittaan pitkään aikaan kovimman inflaation ja vaikutti myös talouskasvun heikkenemiseen.

Alkuvuoden tapahtumien lomassa myös suomalaisten puolueiden kannatusmittaukset elivät. Oppositio puolue kokoomuksen kannatus nousi kolmessa kuukaudessa yli 5 %-yksikköä alkuvuodesta 2022. Vuoden aikana kannatusmittauksia koko toimintavuoden johtaneen kokoomuksen kannatus kuitenkin tasaantui takaisin 21 prosentin tuntumaan lähelle SDP:tä ja perussuomalaisia.

Keskustan kannatus lähes ohitti alkuvuoden aikana perussuomalaisten kannatuksen, mutta painui toimintavuoden aikana lopulta historiallisen heikkoon 9 prosentin gallupkannatukseen. Keskustan aktiivien motivaatiota eduskuntavaalityöhön kannatusheilahtelut eivät kuitenkaan vaikuttaneet, vaan usko aluevaalien kaltaiseen kannatusmittausten kaatamiseen oli vahva.

Puolue vahvisti toimintavuoden aikana kaupunki- ja kansainvälistä työtään, kun puoluetoimistolle rekrytoitiin näihin toimintalohkoihin oma työntekijä. Myös yhteistyö ajatuspaja Alkion kanssa vahvistui ja vakiintui vuoden 2022 aikana.

51

52 Vaalit

53

54 Aluevaalit

55

56 Aluevaalit käytiin 21:llä hyvinvointialueella tammikuun 23. päivä ja näin ollen vaalien ehdokasasettelu ja
57 muu valmistelu oli saatettu loppuun jo vuoden 2021 puolella. Tammikuu toi kuitenkin mukanaan yllätyksiä
58 koronarajoitusten ja niiden tulkintojen eläessä. Vajaassa puolissa maakunnista kampanjointi oli
59 käytännössä kokonaan kielletty ja lisäksi joissakin kunnissa oli tehty omia rajoittamispäätöksiä. Tämä
60 pakotti suuntaamaan puoluejohdon kiertämistä niihin maakuntiin, joissa kampanjointi oli yhä sallittua ja
61 toisaalta hyödyntämään etätilaisuuksia. Netti-ilaisuuksien suurin vetovoima oli kuitenkin jo kuntavaaleista
62 ehtinyt hälvetä.

63

64 Keskustan viesti lähipalvelujen vahvistamisesta kuitenkin puri tilanteessa, jossa monet varsinkin pienten
65 kuntien asukkaat pelkäsivät sosiaali- ja terveyspalvelujen keskittämistä maakunnan keskuskaupunkiin.
66 Keskustan tavoite vähintään yhdestä sote-pisteestä joka kuntaan muodostui vaaleja määrittäväksi
67 kysymykseksi, johon jokaista puoluetta pyydettiin ottamaan kantaa jokaisessa vaalipaneelissa. Kun
68 Kokoomuksella ja SDP:llä ei ollut uskottavuutta hajautetun palvelumallin puolustajana ja Perussuomalaiset
69 halusivat puhua vaaleissa vain bensen hinnasta, pystyi Keskusta erottumaan näistä omalla positiivisella
70 sanomallaan. Keskustan maksettu mainonta saavutti hyvin suomalaiset. Siihen kuului mm. televisio-, some-
71 ja printtimainontaa.

72

73 Koko maan äänestysaktiivisuus jäi vain 47,5%. Aktiivisuuden kehitys verrattuna eduskunta- ja
74 kuntavaaleihin suosi Keskustaa, toisin sanoen Keskustan vahvoilla kannatusalueilla äänestysaktiivisuus
75 tippui vähemmän kuin Keskustan heikoilla alueilla. Vaaleissa eniten kannatusta sai Kokoomus, 21,6%,
76 toisena SDP 19,3, kolmantena Keskusta, 19,2%, ja neljäntenä Perussuomalaiset, 11,1%. Alhaisesta
77 äänestysaktiivisuudesta johtuen Keskusta oli vaalien ainoa vakiintunut puolue, joka nosti äänimääräänsä
78 kuntavaaleista 2021. Tästä huolimatta Keskusta sai 56 000 ääntä vähemmän kuin eduskuntavaaleissa
79 2019. Keskusta oli suurin puolue yhdeksällä hyvinvointialueella, Kokoomus kuudella, SDP neljällä ja RKP
80 kahdella.

81

82 Eduskuntavaalit

83

84 Eduskuntavaaleihin 2023 valmistautuminen aloitettiin heti aluevaalien päätyttyä. Koska ehdokkaat nähtiin
85 puolueen vaalimenestyksen kannalta äärimmäisen tärkeäksi voimavaraksi, heidän kouluttamiseen
86 päätettiin järjestää valtakunnallinen koulutusohjelma. Siihen sisältyi etäkoulutusten lisäksi lähikoulutuksia,
87 joista ensimmäinen järjestettiin huhtikuussa, toinen kesäkuussa, kolmas syyskuussa ja neljäs marraskuussa.
88 Viides lähikoulutuskerta jäi järjestettäväksi vuoden 2023 tammikuulle.

89

90 Ehdokasasettelu eduskuntavaaleihin eroaa olennaisesti kunta- ja aluevaaleista siinä, että ehdokaslistat ovat
91 huomattavasti pienempiä. Tästä seuraa, että ehdokasasettelun laatuun kiinnitetään enemmän huomiota.
92 Tavoitteena oli rakentaa mahdollisimman monipuoliset ehdokaslistat, joissa olisi tasapuolisesti miehiä ja
93 naisia, ainakin 10% nuoria, sekä hyvä sekoitus eri alojen osaajia. Paikallis- ja seutupolitiikassa jo
94 rutinoituneiden poliitikkojen lisäksi tavoitteena oli saada listoille myös täysin uusia, mielenkiintoisia nimiä.
95 Ehdokkaiden tukijärjestelmä rakentui, valtakunnallista koulutusohjelmaa lukuun ottamatta, jo tutuiksi
96 rakentuneista palikoista. Ovathan eduskuntavaalit jo kolmannet valtakunnalliset vaalit kahden vuoden
97 sisään.

98

99 Ehdokkaita alettiin syksyllä lähestyä kahden viikon välein sähköpostitse ehdokaskirjeillä ja myöhemmin
100 viikon välein, ehdokkaat saivat oman esittäytymissivuston, minkä lisäksi oli käytössä ilmoitusohjelma,

aineistopankit ja muuta vastaavaa tukimateriaalia. Aluevaaleissa kokeillun ehdokkaiden varainhankintasivuston käyttöä sen sijaan ei jatkettu sen hallinnollisen raskauden ja vähäisen käytön vuoksi.

Vaalivalmistautumista tehtiin myös tietoisesti pitkän kaavan mukaan, josta konkreettisempänä esimerkkinä on jo syyskuussa alkanut, Oma maa, koko maa -nimellä kulkenut puoluejohdon, ministerien ja eduskuntaryhmän puheenjohtajiston yleisötilaisuudet joka puolella maata. Syys-joulukuussa saatiin tämän puoluetöimiston koordinoiman kiertueen myötä noin 80 kiertämisspävää ja arviolta 250 yleisötilaisuutta.

Seurakuntavaalit järjestettiin marraskuussa

Vaikka seurakuntavaaleissa ja seurakuntien toiminnassa puoluepolitiikalla on vähemmän merkitystä kuin valtiollisissa tai kuntavaaleissa, myös niihin valmistauduttiin puolueen tasolla entiseen tapaan. Seurakuntavaalit ovat monella ihmisellä ensimmäinen kosketus yhteisten asioiden hoitamiseen ja siten myös väylä puolueen muuhun toimintaan.

Ukrainassa riehuva sota näkyi myös seurakuntien toiminnassa. Kirkon tehtävä on vaikeissa oloissa rakentaa vakautta, toivoa ja tulevaisuususkkoa. Monet ihmiset löysivätkin seurakunnan toiminnan uudelleen elämäänsä. Silti vaalien äänestysaktiivisuus jäi kovin alhaiseksi, vain 12,7 prosenttiin, missä oli laskua edellisistä vaaleista lähes kaksi prosenttiyksikköä.

Keskusta laati vaaleja varten valtakunnallisen ohjelman ”Rakennamme yhteistä kotiseurakuntaa”. Se toimi paikallisten ohjelmien ja tavoitteiden tukena. Vaaliohjelman keskeisinä viesteinä olivat seurakunnan lähipalvelut, kannustus kuuntelemaan ja kohtaamaan toista ihmistä sekä avoimuuden ja yhteisymmärryksen lisääminen seurakuntalaisten keskuuteen.

Kannustimme järjestöaktiiveja monipuoliseen ehdokasasetteluun. Ehdokashankinnassa onnistuttiin kohtuullisen hyvin. Monissa seurakunnissa keskustaväkeä oli puolueiden yhteisillä tai ilman tunnuksia olevilla listoilla. Keskustan omia listoja oli teemalla ”Keskustalaisen seurakuntaväen ehdokaslista”.

Puoluepoliittisten valitsijayhdistysten osuus edustajapaikoista pieneni. Kirkkovaltuustojen vaalissa puolueiden listoilta valittiin viidesosa luottamushenkilöistä. Puolueista Keskusta on edelleen yleisin (8 %), tämän jälkeen Kokoomus (4 %) ja SDP (4 %).

Kunta-, hyvinvointialue- ja maakuntatoiminta

Lähipalvelujen teema puhutteli aluevaaleissa

Tammikuun lopussa järjestelyt ensimmäiset aluevaalit olivat Keskustan osalta menestys varsinkin galluplukuihin verrattuna.

Ehdokaslistamme olivat monipuoliset. Saimme ehdokkaiksi paljon politiikan ulkopuolelta tulevia, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa työskenteleviä. Myös vaalisanomamme puhutteli. Muut puolueet joutuivat ottamaan kantaa Keskustan esitykseen lähipalvelujen vahvistamisesta ja sote-aseman turvaamisesta jokaisessa kunnassa. Olimme vaalikeskustelujen keskiössä.

Saimme vaaleissa kolmanneksi suurimman kannatuksen, 19,2 %. Valtuutettujen määrällä mitaten olemme suurin puolue 297 valtuutetulla ja saavutimme suurimman puolueen aseman yhdeksällä hyvinvointialueella 21:stä.

Uudet aluevaltuutetut aloittivat toimikautensa maaliskuun alussa. Ensimmäisinä tehtävinä luottamushenkilöillä oli päättää hallinnon rakenteista, toimielimistä ja niihin valittavista henkilöistä sekä budjeteista. Valmistelutyö ja päätöksenteko etenivät eri tahtiin eri puolilla maata.

Aluevaltuutettuja ja muita luottamushenkilöitä evästettiin uuteen työhönsä etäyhteyksin järjestettyjen koulutusten sekä kirjeiden välityksellä. Puoluekokouksen yhteydessä pystyttiin tapaamaan myös kasvokkain.

Keskeisenä puolueen viestinä oli muistuttaa vaalilupauksemme toimeenpanosta ja palvelujen tarvitsijoiden näkökulmasta hallinnon ja rakenteiden sijaan. Kaikkien aluevaltuutettujen tapaamisten lisäksi yhteydenpitoa oli valtuustoryhmien puheenjohtajien sekä aluehallitusten vetäjien kesken.

Uusien tehtävien myötä erityisesti piiritasolle tuli paljon lisätyötä. Tätä varten monissa piireissä palkattiin aluekoordinaattoreita tukemaan luottamushenkilöiden työtä. Aluekoordinaattorien työnkuva sekä aluevaltuustoryhmien käyttöön tulleen ryhmärahan käyttöä rakennettiin puoluetoimiston ja piirien yhteistyönä.

Kunnissa valmistauduttiin uuteen aikaan

Kuntakentän toiminta vakiintui kuntavaalivuoden jälkeen. Kuntapäättäjät joutuivat kuitenkin jo valmistautumaan tulevaan eli hyvinvointialueiden aloittamiseen vuoden 2023 alussa. Budjettien laadinta ja toimintojen sopeuttaminen pienenevien verotulojen ja sote-tehtävien poistumisen myötä teetti töitä jokaisessa kunnassa.

Kuntapäättäjien yhteydenpitovälineenä olivat kuntapäättäjäkirjeet sekä webinaarit ja K-studiot.

Kuntaliiton ja Kevan hallitus- ja valtuustoryhmän kokoontuivat kokousten yhteydessä sekä myös vapaamuotoisempiin seminaareihin.

Osana eduskuntavaaleihin valmistautumista kunta- ja aluetyöryhmän johdolla valmisteltiin tulevaisuuden kunta -linjaus otsikolla ”Kunta on kotimme”. Linjauksessa on neljä kokonaisuutta: Kunnat menestymään aktiivisesti, Kunnat hyvinvoinnin ja sivistyksen lähteiksi, Kuntalaiset aktiivisiksi toimijoiksi sekä Kunnista energia- ja ruokaomavaraisia.

Poliittinen valmistelu ja ohjelmatyö

Koronapandemia vaikutti niin politiikan sisältöihin kuin toimintaan vielä alkuvuoden 2022 aikana. Koronarajoitusten poistuttua ja lievennyttyä voitiin politiikan valmistelua ja ohjelmatyötä ryhtyä tekemään myös fyysisissä kokouksissa ja tapaamisissa. Etäyhteyksien käyttö jäi kuitenkin vahvasti pysyväksi toimintatavaksi. Koronan tilalle hallitsevaksi keskusteluaiheeksi tuli Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen vaikutukset maamme turvallisuuspolitiikkaan.

Keskusta jatkoi politiikkalinjaustensa valmistelua ja julkaisua, hyväksyi puoluekokouksessa Lappeenrannassa eduskuntavaaliohjelman 2023 päätavoitteet sekä valmisteli syksyn 2022 aikana varsinaista vaaliohjelmaa.

198 Keskustan, sen eduskuntaryhmän ja ministeriryhmän sekä niiden esikuntien yhteistyötä tiivistettiin
199 entisestään.

200

201 Eduskuntavaaliohjelman valmistelu

202

203 Vuoden 2023 eduskuntavaalien ohjelman valmistelu jakaantui kahteen vaiheeseen. Lappeenrannan
204 puoluekokoukseen valmisteltiin lyhyempi ohjelmapaperi eli eduskuntavaaliohjelman päätavoitteet. Se
205 kirjoitettiin hyödyntäen puoluevaltuuston ohjelmavaliokunnan (11/2021) pienryhmätöiden tuloksia ja
206 valmiina olevia politiikkalinjauksia. Ohjelmaluonnosta käsiteltiin ennen puoluekokousta keväällä 2023
207 puoluehallituksen ja puoluevaltuuston ohjelmavaliokunnan kokouksissa.

208

209 Lappeenrannan puoluekokous hyväksyi 12.6. vaaliohjelman päätavoitteet, joka otsikoitiin ”Turvaa, työtä ja
210 toivoa”. Ohjelmapaperi jakaantui kuuteen päätavoitteeseen, joista kaksi ensimmäistä heijasteli Suomen
211 muuttunutta turvallispoliittista ympäristöä ja asemaa:

212

213 1.Itsenäinen ja vapaa Suomi

214 2.Varautuminen

215 3.Koko Suomi

216 4.Vakaa talous

217 5.Perusasioden peruskoulu

218 6.Paremmen voiva Suomi

219

220 Päätavoitteet-paperin ja puolueen politiikkalinjausten pohjalta kirjoitettiin loppuvuonna vaaliohjelmasta
221 useita versioita, joita käsiteltiin puoluehallituksen ja puoluevaltuustoon ohjelmavaliokunnan kokouksissa.

222

223 Joulukuussa vaaliohjelmaluonnoksen rakenne muutettiin siten, että isänmaan turvallisuus ja talouden
224 vakauttaminen muodostivat ohjelman sisällöllisen kivijalan. Muut ohjelman pääluvut rakentuivat koti-
225 teeman alle: kodit, kotiseudut, kotimaa sekä kotimaamme Eurooppa ja yhteinen maapallomme.

226 Vaaliohjelman lopullinen hyväksyminen jäi vuoden 2023 tammikuuhun.

227

228

229 Keskustan työryhmät ja politiikkalinjaukset

230

231 Keskustan ohjelmatyötä ja politiikan linjauksia valmistelevista työryhmistä jatkoivat työtään seuraavat
232 avoimen haun kautta perustetut työryhmät:

233

234 Talouspoliittinen työryhmä, pj Markus Lohi

235 Ulko- ja turvallisuuspoliittinen työryhmä, pj Mikko Savola

236 Kunta- ja aluetyöryhmä, pj Mikko Kärnä/Mirja Vehkaperä

237 Luontotyöryhmä, pj Timo Kaunisto

238 Perhetyöryhmä, pj Eeva Salmenpohja/Kirsi Viitanen

239 Monipaikkainen Suomi -työryhmä, pj Petri Honkonen

240 Keskustalaisempi Eurooppa -työryhmä, pj Jouni Ovaska

241 Sivistystyöryhmä, pj Hilikka Kemppi

242 Ruoka- ja metsätyöryhmä, pj Eerikki Viljanen

243 Sosiaali- ja terveystyöryhmä, pj Timo Kietäväinen

244 Työelämätyöryhmä, pj Ville-Veikko Rantamäula

245

246 Lisäksi puoluehallitus päätti valmistella ohjelmalinjauksen tai sen päivityksen seuraavista aihepiireistä ad
247 hoc -työskentelyn ja -työryhmien pohjalta:

248

249 Asuminen, vetäjä Petri Honkonen

250 Energia, vetäjä Eeva Kalli

251 Liikenne, vetäjä Ari Torniainen

252 Sisäinen turvallisuus ja oikeus, vetäjä Juha Pylväs

253 Nuoriso, vetäjä Hilkka Kemppi

254 Kansanvalta ja demokratia, vetäjä Riikka Pirkkalainen

255 Työperäinen maahanmuutto, vetäjä Joonas Könttä

256 Tulevaisuuden kunta, vetäjä Mirja Vehkaperä

257 Asumistuen kehittäminen, vetäjä Ari Torniainen

258

259 Työryhmien valmistelemista ja puoluehallituksen hyväksymistä politiikkalinjauksista julkaistiin
260 toimintavuonna seuraavat:

261

262 Keskustavihreä Suomi – kohti uutta luontosuhdetta (luontolinjaus)

263 Keskustan sivistyspakka (sivistyslinjaus)

264 Kun kodeissa voidaan hyvin, Suomi voi hyvin (perheitä ja yksineläviä koskeva linjaus)

265 Maailman houkuttelevin työelämä 2030 (työelämälinjaus)

266 Suomesta Pohjoismaiden houkuttelevin työmarkkina-alue osaajille (työperäisen maahanmuuton linjaus)

267 Voimaa ja elinvoimaa omasta maasta (energialinjaus)

268 Suomalaisilla on oikeus omaan kotiin (asuntopoliittinen puheenvuoro)

269 Turvallisempi Suomi – maailman turvallisin arki (sisäisen turvallisuuden ja oikeuspolitiikan linjaus)

270 Suomi vahvistaa turvallisuutta ja vakautta (ulko- ja turvallispoliittisen linjauksen päivitys)

271 Kunta on kotimme (Tulevaisuuden kunta -linjaus)

272 Uudistamalla turvaamme hyvinvoinnin (sosiaali- ja terveystieteellinen linjaus; puoluevaltuustossa
273 hyväksytty)

274

275 Keskustan työryhmät toimivat puoluehallituksessa hyväksytyn ohjelmatyön ja poliittisen valmistelun
276 suunnitelman sekä työryhmien ohjesäännön linjausten mukaisesti. Osalla työryhmistä oli alatyöryhmiä tai
277 jaostoja.

278

279

280 Kokousten kannanotot

281

282 Keskustan keskeisimmät päätöksentekuelimet ottivat vuonna 2022 seuraavat kannanotot:

283

284 **Puoluekokous Lappeenranta 10.-12.6.**

285

286 Iskunkestävä Suomi - Turvaa, työtä ja toivoa tulevaisuuteen

287

288

289 **Puoluevaltuuston vuosikokous 9.-10.4.**

290

291 Omavaraisuuden vahvistaminen on osa kokonaisturvallisuutta

292

293 Rakennamme vakautta ja keskinäistä luottamusta

Kannanotto sisälsi merkittävän Keskustan turvallisuuspoliittisen linjauksen:

”Keskusta tukee valtiojohdon toimintaa muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Puoluevaltuusto antaa valtuutuksen puoluejohdolle ja Keskustan edustajille maan hallituksessa kaikkien Suomen turvallisuuden kannalta tarvittavien ratkaisujen tekemiseen, sisältäen Nato-jäsenyyden hakemisen.”

Puoluevaltuuston syyskokous 26.-27.11.

Vaaleissa on kyse turvallisuudesta ja toimeentulosta

Keskustan puoluevaltuusto vaatii järkeä ennallistamisasetukseen

Puoluehallituksen kannanotot

3.3. Keskusta kutsuu suomalaisia turvallisuuspoliittiseen keskusteluun

15.9. EU-parlamentin kestämaton linja metsäenergiaan on torjuttava

15.12. Sähkön hinnannousuun vastattava voimakkailla lisätoimilla

Puoluehallituksen ja eduskuntaryhmän työvaliokuntien sekä ministeriryhmän yhteiskokouksen kannanotto 10.8.

Huoltovarmuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen talven tärkein tavoite – tuki ylimääräiselle lapsilisälle

Kaikki edellä mainitut kannanotot ovat toimintakertomuksen liitteinä.

Aloitteet, kyselyt, ja lausunnot

Puoluekokous vastasi 294 sille lähetettyyn aloitteeseen. Sen lisäksi puoluehallitus vastasi neljään aloitteeseen.

Puoluetoimisto vastasi toimintavuonna satoihin yksittäisiltä kansalaisilta, medialta ja järjestöiltä tulleisiin yhteydenottoihin, kyselyihin ja kysymyksiin.

Puoluehallitus ja sen työvaliokunta antoivat kaksi lausuntoa. Ne koskivat vammaispalvelulakia sekä yhdistyslain muuttamista (asiantuntijalausunto).

Tutkimustoiminta ja -yhteistyö

Keskusta hyödynsi politiikan valmistelussa tutkimustietoa, tilastoja ja mielipidemittauksia sekä ministeriöiden, muiden julkisyhteisöjen ja tutkimuslaitosten tuottamaa aineistoa. Keskusta muun muassa toteutti yhteistyössä muiden puolueiden ja Kantar TNS:n kanssa laajan yhteistutkimuksen (puoluebarometrin) kaksi kertaa toimintavuoden aikana.

Maaseudun Sivistysliitossa omana yksikkönään toimiva Ajatuspaja Alkio oli Keskustalle tärkeä yhteistyökumppani tutkimustoiminnassa. Puoluesihteri Riikka Pirkkalainen toimi Alkion ohjausryhmässä ja poliittinen asiantuntija Ilkka Miettinen asiantuntijana joissakin Alkion tutkimushankkeissa.

Tutkimuksia, tutkimusyhteistyön muotoja ja keskustatoimijoilta saatuja kyselypalautteita hyödynnettiin muun muassa puolue toimiston kirjoittamassa ja puoluehallituksen hyväksymässä aluevaalien analyysissä ”Jonkin sortin Keskusta-jytty”. Analyysi julkaistiin puolueen nettisivuilla ja se lähetettiin muun muassa aluevaalien ehdokkaille.

Puolue toiminta ja järjestötyö

Keskustan järjestötoimintaa hallitsivat aluevaalit ja niiden jälkeen valmistautuminen eduskuntavaaleihin. Aikaa käytettiin puolueen järjestölliseen kehittämiseen ja puolue toiminnan rekisterin uudistamiseen. Lappeenrannan puoluekokous hyväksyi kesäkuussa puolueen uudet säännöt. Järjestö- ja poliittisessa toiminnassa hyödynnettiin edelleen etäyhteyksien käyttöä.

Järjestötoiminnan ja jäsenhankinnan avuksi koottiin jäsenhankinnan huoneentaulu. Jäsenhankinnan huoneentaulussa linjataan jäseneksi hyväksymisen prosesseja sekä yhdistyksen toimintatapoja erityisesti uusia jäseniä kohtaan. Jäsenhankinnan huoneentaulun tavoitteena on muistuttaa jäsenhankinnan merkityksellisyydestä ja innostaa priorisoimaan yhdistystoimintaan käytettävää aikaa jäsenhankintaan.

Käyttäjien peruskoulutusta ja järjestelmän perustoimintojen käytettävyyden parantamista jatkettiin yhteistyössä järjestelmän ylläpitäjän CRM Servicen kanssa.

Työntekijöiden neuvottelupäivät

Työntekijöiden neuvottelupäivät järjestettiin toimintavuoden aikana neljä kertaa. Suppeammat työntekijöiden neuvottelupäivät järjestettiin toimintavuoden aikana kolme kertaa. Toiminnanjohtajat, piirien muut työntekijät, sisarjärjestöjen pääsihterit ja puolue toimiston työntekijät kokoontuivat tammikuussa 26.1. etäyhteyksin, toukokuussa 10. -11.5. Lappeenrantaan ja marraskuussa 9.-10.11 Helsinkiin. Toukokuun neuvottelupäivillä tutustuttiin Lappeenrannan puoluekokouspaikkaan ja tulevan kokouksen järjestelyihin. Laajat neuvottelupäivät, joihin oli kutsuttu kaikki Keskustajärjestöjen työntekijät, pidettiin Helsingissä 6.-7.9.

Koronan vuoksi neuvottelupäivät järjestettiin pääosin Teams-palaverina. Neuvotteluita järjestettiin keväällä ja syksyllä lähes viikoittain.

Puoluesihterin ja järjestöpäällikön piirikierrosta jatkettiin vuonna 2022. Piirikierroksella kartoitettiin piirin vaalivalmistautumisen sekä poliittisen- ja järjestötoiminnan tilaa. Kierroksella jalkauduttiin mm. yrityksiin, oppilaitoksiin, avoimiin yleisötilaisuuksiin sekä tavattiin maakunnan mediaa.

Järjestötyöryhmä
Järjestötyöryhmä puoluekokouskaudelle 2020-2022 nimettiin joulukuussa 2020: Puheenjohtaja Riikka Pirkkalainen, varapuheenjohtaja Karri Kallio, jäsenet Tuukka Liuha, Sonja Hällfors, Mervi Mäki-Neste, Miikkael Azaize, Jaakko Mäki-Petäjä, Sinikka Varila, Minna Peittola sekä sihteerinä järjestöpäällikkö Pekka Reponen ja järjestökehittäjä Sanna-Mari Talala (helmikuuhun 2022 saakka).

Järjestötyöryhmä kokoontui kevätkaudella 2022 kaksi kertaa. Kokouksia käsiteltiin puolueen sääntöihin tehtäviä muutoksia ja järjestöaloitteisiin laadittavia vastausluonnoksia.

Järjestötyöryhmä puoluekokouskaudelle 2022-2024 nimettiin joulukuussa 2022: Puheenjohtaja Riikka Pirkkalainen, varapuheenjohtaja Aino-Riikka Simula, Ville Toivanen, Ville-Veikko Rantamäki, Mervi Mäki-Neste, Anna-Leena Veteläinen, Joonatan Laine, Sinikka Varila sekä sihteereinä järjestöpäällikkö Pekka Reponen ja järjestökehittäjä Suvi Louhelainen.

Koulutus

Kevään aikana koottiin Keskustan jäsenistä kouluttajaverkosto piirien toiminnanjohtajien ja yhdistysten avuksi järjestökoulutusten toteuttamiseen. Tavoitteena on tarjota jäsenistölle jäsenistön ja yhdistysten tarpeista kumpuavaa täsmäkoulutusta ympäri Suomen. Vuoden 2022 lopussa verkostossa oli mukana 12 kouluttajaa. Piirit vastaavat koulutusten koordinoinnista ja puolue toimisto kouluttajaverkoston kouluttajien matkakustannuksista ja koulutuspalkkioista.

Syksyn aikana käynnistettiin yhteistyössä piireistä ja sisarjärjestöistä kootun työryhmän kanssa uuden järjestöoppaan valmistelu. Järjestöoppaan pohjalta käynnistettiin myös uuden järjestötoiminnan peruskoulutuksen suunnittelu. Peruskoulutus on ensisijaisesti suunnattu puolueen uusille järjestötoimijoille ja luottamushenkilöille sekä kunta- ja aluepäättäjille.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin Minun Keskustani – järjestökoulutuskokonaisuus. Ensimmäiset koulutukset toteutettiin piirien toimesta syksyn aikana. Koulutus on valmisteltu tukemaan Keskustan järjestötoiminnan toteuttamista, poliittista vaikuttamista sekä luottamustehtävien hoitamista. Kohderyhmänä ovat sekä uudet, että jo muutaman vuoden Keskustan toiminnassa mukana olleet järjestötoimijat. Kouluttajina toimivat Keskustan kouluttajaverkoston asiantuntijat.

Uusi Verso – koulutuskokonaisuus jatkui koronatilanteen vuoksi suunnitellusta poiketen maaliskuussa 2022. Poliittisen vaikuttamisen ja viestinnän sisällöistä pääosin rakentuneen koulutukseen osallistui 140 keskustalaista. Koulutus sisälsi lähiopetusta, webinaareja, ennakotehtäviä ja kirjallisuutta itseopiskeluna. Osallistujat saivat halutessaan 3 opintopisteen opintosuorituksen osaksi Oma Opintopolkua. Osallistujista noin puolet hyödynsi opintopistemahdollisuuden. Opintopolku-portaalia ylläpitää Opetushallitus.

Eduskuntavaaliehdokkaille järjestettiin lähikoulutusta seuraavasti: 23.-24.4. Alkio-opisto Korpilahti, ehdokasristeily 16.-18.9. ja 19.-20.11. Kuortane. Lähikoulutusten teemoja olivat mm. Esiintymis- ja keskustelutaidot, vaaliteemat, sosiaalinen media, kampanjointi, äänestäjien kohtaaminen sekä itsensä johtaminen ja mielenhallinta.

Keskustan koulutuskumppanina toimi Maaseudun Sivistysliitto (MSL). Koulutusportaalina hyödynnettiin edelleen MSL:n moodle-alustaa. Moodleen on taltioitu sekä piirien, ehdokkaiden, luottamushenkilöiden että muiden koulutuksiin osallistuneiden tai itseopiskelusta kiinnostuneiden tueksi laaja koulutusaineisto.

Kaupunkitoiminta

Keskustan kaupunkitoimintaa ohjaa puolueen kaupunkistrategia. Nykyistä kaupunkistrategiaa päivitettiin alkuvuodesta 2022 yksinkertaistamaan sisältöä ja keskittymään vahvemmin ennen kaikkea toiminnan tukemiseen. Kaupunkitoimijoiden kanssa yhteistyössä valmisteltu strategian päivitys pyrki osaltaan madaltamaan kynnystä osallistua toimintaan ja korostamaan käytännöllisyyttä. Kaupunkistrategian toimeenpano on keskittynyt erityisesti sekä viestinnän että toiminnan tukemiseen paikallisella tasolla.

Toimintavuonna 2022 pyrittiin lisäämään eri kaupungeissa toimivien keskustalaisten yhteydenpitoa. Tarkoitusta varten toimijoille perustettiin Kaupungissa on Keskusta – Facebook-ryhmän lisäksi oma pikaviestintäkanava, joka toimii alustana nopealle tiedonvaihdon kaupunkiverkoston jäsenten välillä. Toimijoille järjestettiin myös joka toinen viikko yhteinen etätapaaminen vaihtuvilla ajankohtaisilla teemoilla. Verkoston tapaamisten pohjalta valmisteltiin keskusteltuun aiheeseen liittyviä poliittisia kannanottoja ja kirjoituspohjia toimijoiden käyttöön. Syksyllä 2022 kaupunkitoimijoille järjestettiin myös fyysinen kokoontuminen, jossa ideoitiin toiminnan kehittämistä.

Verkoston etätapaamisilla, ja niiden pohjalta syntyneillä viestinnällisillä avauksilla, on pyritty saavuttamaan kaupunkistrategian mukainen tavoite säännöllisestä viestinnästä ja lisäämään Keskustan kaupunkitunnistettavuutta. Vakiinnuttamalla toimintatapoja, ja painottamalla viestinnässä kaupunkitoimijoiden verkoston kiteyttämiä omia kärkiteemoja, toiminnan paikallisuudelle ja omaleimaisuudelle on pystytty tarjoamaan tukeva kasvualusta.

Paikallista toimintaa on tuettu myös erilaisten koulutusten muodossa. Koulutukset ovat pääsääntöisesti osa puolueen muuta koulutustoimintaa, mutta syksyllä 2022 aloitettiin nimenomaan kaupunkitoimijoille suunnattu koulutusten sarja yhteistyössä Alden kanssa. Koulutukset ovat olleet kaikille toimijoille avoimia, mutta niiden teemoituksessa on huomioitu kaupunkiverkoston jäsenistöltä tulleet erityistoiveet, mistä esimerkkinä tarinallistamiseen liittyvä työpaja.

Puolue tuki kaupunkitoimintaa myös rahallisesti toiminnan kehittämiseen varatulla kaupunkirahoituksella, jota jaettiin kahdessa muodossa. Kokonaisuudesta 60 000 euroa suunnattiin erillisenä rahoituksena Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan ja Turun kunnallisjärjestöille. Kaupunkitoiminnan rahoituksen pienempi 20 000 euron summa jaettiin hakemuserusteisesti, jolla pyrittiin tukemaan aluevaalikampanjointia kaupungeissa. Rahan saamisen vastineena rahoitetusta toiminnasta tuli raportoida Kaupungissa on Keskusta -Facebook-ryhmässä videon tai muun kuvituksen avulla. Keskustan kaupunkitoiminnan vetäjänä vuonna 2022 toimi Keskustan varapuheenjohtaja, Espoon kaupunginvaltuutettu Riikka Pakarinen. Kaupunkitoiminnan tukemiseksi puoluetoimistolle palkattiin myös kaupunkityön suunnittelija toukokuussa 2022.

Työelämätoiminta

Keskustan työelämätoiminta rytmittyi alkuvuodesta aluevaaleihin ja sen jälkeen valmistautumiseen eduskuntavaaleihin. Keskustan ay-toimijat osallistuivat molempien vaalien ehdokashankintaan. Keskustalaiset ay-toimijat valmistautuivat ja hankkivat ehdokkaita mm. Teollisuusliiton liittokokousvaaleihin ja TEK:n vaaleihin, jotka pidetään alkuvuodesta 2023. Puoluejohdosta vastuu työelämä toiminnasta on ollut varapuheenjohtaja Markus Lohella.

Viestintä

Alkuvuoden keskeisin viestinnällinen ponnistus olivat aluevaalit, joiden kampanjaviestintä oli huolellisesti valmisteltu vuoden 2021 puolella. Myönteistä mainoskampanjaa, jossa oli selkeänä vaalikärkenä lähipalvelujen vahvistaminen, pidettiin onnistuneena sekä palautteen että tuloksen perusteella.

Vuonna 2022 järjestöväen kouluttaminen oli keskeinen osa toimintaa. Vielä alkuvuonna toimintaa rajoittivat koronarajoitukset. Järjestöväelle järjestettiin etäkoulutuksia sekä tukea puoluetoimiston ”viestintävärttien” muodossa. Keskustalaisille rakennettiin erilaisia ohjeistuspaketteja, esimerkiksi uusi valokuvausohje.

491 Lappeenrannan puoluekokous oli myös keskeinen viestinnällinen ponnistus, sääntömääräisten
492 puoluevaltuuston kokousten ohessa. Kokousten viestintä toteutettiin vakiintuneeseen tapaan niin
493 perinteinen media kuin suorat verkkolähetyksetkin huomioiden.
494
495 Puoluekokouksen myötä myös viestinnän huomio keskittyi tuleviin eduskuntavaaleihin, ehdokashankinnan
496 tukemiseen ja kampanjan suunnitteluun. Myös tammikuun 2023 keskustaristeilyyn sekä sen alla
497 järjestettyyn vaalistarttiin liittyvä markkinointi ja valmistelu oli viestinnän asialistalla.
498
499 Keskustan Facebook-sivuilla lähetetyissä K-Studioissa keskustalaisia evästettiin ajankohtaisista poliittisista
500 kysymyksistä. Puolue oli aktiivinen sosiaalisessa mediassa lähinnä Facebookissa, Twitterissä ja
501 Instagramissa.
502
503 Syksyllä laadittiin ”Keskustan työ jatkuu” -koonti kuluneen vaalikauden keskustalaisista saavutuksista, jota
504 jaettiin verkossa ja painettiin järjestötoimijoiden hyödynnettäväksi.
505
506 Puolueen viestintäpäällikkö vaihtui syyskuussa, kun Laura Ruohola siirtyi uusiin tehtäviin ja Jirka Hakala
507 valittiin tehtävää hoitamaan.
508

509 Kansainvälinen toiminta

510
511 Keskustan kansainvälistä toimintaa hoidettiin alkuvuoden 2022 ajan väliaikaisin järjestelyin
512 työntekijäresurssin puuttumisen vuoksi. Toukokuun alusta alkaen puolue toimistolla on työskennellyt
513 kansainvälisen työn suunnittelija.
514
515 Pohjoismaisten keskusta- ja keskipuolueiden johdon tapaaminen järjestettiin 25.4.2022 Helsingissä.
516 Tapaamiseen osallistuivat Keskustan puheenjohtaja Annika Saarikko ja puoluesihteerit Riikka Pirkkalainen,
517 Ruotsin Centerpartietin puheenjohtaja Annie Lööf sekä puoluesihteerit Michael Arthursson, Islannin
518 Edistyspuolueen puheenjohtaja Sigurður Ingi Jóhannsson sekä puoluesihteerit Helgi Haukur Hauksson,
519 Ahvenanmaan Keskustan puheenjohtaja Veronica Thörnroos, ja RKP:n puheenjohtaja Anna-Maja
520 Henriksson sekä puoluesihteerit Fredrik Guseff. Tapaamisessa keskusteltiin erityisesti turvallisuus- ja
521 aluepolitiikasta. Tapaamisista päätettiin tehdä jokavuotisia.
522
523 Kesän aikana Keskustan edustajat osallistuivat aktiivisesti kansainvälisten järjestöjen, joiden jäsen Keskusta
524 on, vuosittaisiin kokouksiin. Kesäkuun alussa Alde järjesti kongressinsa Dublinissa 2.-4.6.2022, jonka aikana
525 myös valtuusto (council) kokoontui. Kokouksessa Keskustaa edustivat kansanedustaja Jouni Ovaska,
526 kansanedustaja Tuomas Kettunen, kansainvälisen työn suunnittelija Miikkael Azaize, eduskuntaryhmän
527 asiantuntija Jari Haapiainen, Vesa Kangaslahti, Anna-Leena Veteläinen, Sofia Tuovinen, Venla Kajan, Suvi
528 Mäkeläinen ja Teppo Säkkinen. Kongressissa valittiin Alden puheenjohtajiksi irlantilainen Timmy Dooley ja
529 bulgarialainen Ilhan Kyuchyuk.
530
531 Liberal International järjesti oman kongressinsa Bulgarian Sofiassa 29.6.-2.7.2022. Kokouksessa valittiin
532 istuva puheenjohtaja Hakima el Haité jatkokaudelle. Liberal Internationalin yhdeksi varapuheenjohtajaksi
533 valittiin RKP:n Astrid Thors, jonka valintaa myös Keskustan delegaatio tuki. Noora Hammar jatkaa Keskustan
534 edustajana Liberal Internationalin ihmisoikeuskomiteassa. Kongressin yhteydessä Keskustan edustaja
535 osallistui myös pohjoismaisten Alde-puolueiden kokoontumiseen, jossa käsiteltiin Alden kongressin
536 yhteydessä järjestetyssä vastaavassa kokoontumisessa käsittelemättä jääneitä asioita.
537 Alden järjesti vuoden toisen valtuuston (council) kokouksensa Bratislavassa 2.-3.12. Kokoukseen
538 osallistuivat kansainvälisen työn suunnittelija Miikkael Azaize, Keskustanuorten puheenjohtaja Aleks
539 Sandroos sekä media- ja viestintäasiantuntija Johannes Erkkilä. Kokousta edelsi Alde-puolueiden
540 International Officer-tapaaminen Wienissä, johon Miikkael Azaize osallistui. Valtuuston kokouksessa
541 käsiteltiin muun muassa mahdollista yhteistyötä eurovaalien osalta niiden puolueiden kanssa, jotka ovat

osa Renew Europe-ryhmää, mutta eivät ole Alden jäseniä. Kokous myös päätti aloittaa työn Alde-puolueen peruskirjan, Stuttgartin julistuksen, uudistamiseksi vuoden 2023 aikana.

Syksyn aikana puolue aloitti myös oman valmistautumisensa loppukeväästä 2024 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin asettamalla eurovaaliohjelmalla valmistelevalle työryhmälle. Työryhmää johtaa kansanedustaja Jouni Ovaska. Työryhmän aloitti työskentelystä loppusyksystä valmistelemalla taustapaperin kevään 2023 eduskuntavaaleja silmällä pitäen. Ohjelmatyö tulee jatkumaan keväällä 2023. Samanaikaisesti myös Alde aloitti oman eurovaaliohjelmansa (manifesto) valmistelun. Kansanedustaja Jouni Ovaska valittiin Keskustan edustajana Alden eurovaaliohjelmalla valmistelevalle työryhmälle.

Keskusta kuuluu Euroopan parlamentissa Renew Europe-ryhmään. MEP Elsi Katainen toimi vuonna 2022 Keskustan delegaation johtajana ja sen edustajana puoluevaltuustossa. Keskustan MEP-delegaatiota puoluehallituksessa ja sen työvaliokunnassa edusti Mauri Pekkarinen. Puoluesihteri Riikka Pirkkalainen, kansainvälisen työn suunnittelija Miikkael Azaize, eduskuntaryhmän asiantuntija Jari Haapiainen sekä puolueen Keskustalaisempi Eurooppa-työryhmän sihteeri Johanna Kyllönen kävivät MEP-delegaation vieraana Brysselissä marraskuussa 2022. Matkan aikana tavattiin laajasti sidosryhmiä ja kokoonnuttiin kaupungissa toimivien keskustalaisten kanssa jo perinteeksi muodostuneelle illalliselle. Puoluesihterin johtama vierailuryhmä tapasi myös Alden molemmat puheenjohtajat.

Keskustakonsernin työntekijät hyödynsivät Alden koulutuksia aktiivisesti. Huhtikuussa Lissabonissa järjestettiin työpajat datan analysoinnista, sosiaalisesta mediasta, kenttäkampanjoinnista, varainkeruusta ja vuorovaikutuksesta digitaalisessa ympäristössä. Työpajoihin osallistuivat Keskustanuorten silloinen pääsihteeri Miikkael Azaize, Varsinais-Suomen piirin vs. toiminnanjohtaja Antti Grönlund sekä Varsinais-Suomen piirin poliittinen asiantuntija Linda Lähdeniemi. Syksyllä Budapestissä järjestettyyn vastaavaan koulutukseen osallistuivat Pohjois-Pohjanmaan piirin poliittinen sihteeri Jaakko Mäki-Petäjä ja Keskustaopiskelijoiden pääsihteeri Joonatan Laine. Alden naisvaikuttajille suunnattuun The Alliance Of Her Academy -koulutukseen valittiin Keskustasta Ira Toppinen. Koulutus järjestetään kevään 2023 aikana. Vuonna 2022 koulutukseen osallistuivat Naomy Hyvönen ja Miila Lumijärvi.

Muita kansainvälisiä tapahtumia:

- Puolueen puheenjohtaja Annika Saarikko tapasi Viron Keskustapuolueen puheenjohtajan Juri Rataksen 17.5.2022
- Keskustan puoluekokouksessa Lappeenrannassa kansainvälisiä vieraita
- Norjan Senterpartietin eduskuntaryhmä, ministerit ja avustajat vierailivat Suomessa 25.8.2022
- Puoluetoimistolta Miikkael Azaize ja Juha Iso-Aho vierailivat Ruotsissa tutustumassa Ruotsin Centerpartietin vaalikampanjointiin 18.8.2022
- Kansanedustaja Jouni Ovaska ja eduskuntaryhmän asiantuntija Jari Haapiainen osallistuivat Ruotsin vaali-iltaan Centerpartietin vieraana 11.9.2022
- Etelä-korealainen toimittajaryhmä vieraili puoluetoimistolla ja eduskunnassa 14.9.2022
- Puolueen varapuheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi osallistui Keskustan edustajana Tanskan Venstren puoluekokoukseen 19.11.2022

Myönnetyt ansiomerkit

Kultaiset ansiomerkit

AALTONEN OM. KEMPPAINEN ANJA HELENA 5553
HEIKKILÄ JAAKKO 5559

Kainuu
Lappi

HUHTANEN TEIJA- <u>RIIKKA</u> MARGIT	5555	Satakunta
HÄNNINEN JAAKKO	5569	Etelä-Savo
ISOAHO OLAVI TAPIO	5547	Etelä-Pohjanmaa
JANTUNEN MIKKO	5557	Itä-Savo
JUNTUNEN JOUKO KALEVI	5550	Peräpohjola
JYTIÄ TIMO	5549	Varsinais-Suomi
KEMI TAPIO KALEVI	5560	Satakunta
KIETÄVÄINEN AIRA	5570	Etelä-Savo
KOTIRANTA JUHA	5551	Etelä-Pohjanmaa
LARKO SIRPA HANNELE	5565	Etelä-Häme
LINDELL ULLA MARIA AURORA	5558	Itä-Savo
MALINEN LIISA	5554	Kainuu
MYYYRLÄINEN KALEVI	5571	Etelä-Savo
PAAJANEN EINO	5563	Karjala
PAKKINEN SAKARI	5564	Karjala
PAUNONEN TAPIO	5572	Etelä-Savo
PEURALA MATTI TAPANI	5561	Satakunta
PIRTTIMÄKI HEIMO JUHANI	5548	Etelä-Pohjanmaa
ROPONEN LAURI HEIKKI JUHANI	5566	Pohjois-Savo
SUOKAS ANTTI KALEVI	5567	Etelä-Häme
TARVAINEN MATTI	5573	Etelä-Savo
UOTILA KALLE JUHANI	5556	Pirkanmaa
UUSI-RASI ARI	5562	Satakunta
YLI-OJANPERÄ KIRSTI ANNELI	5552	Etelä-Pohjanmaa
ÄIJÄLÄ ANTTI OSKARI	5568	Etelä-Häme

587

Hopeiset ansiomerkit

ANNALA MIKKO TAPANI	13931	Etelä-Pohjanmaa
ELORANTA ESA	13932	Etelä-Pohjanmaa
HEIKKILÄ MATTI JUHANI	13976	Pohjois-Pohjanmaa
HEIKKILÄ SIRKKA LIISA	13969	Lappi
HERTTUAINEN ANNE	13953	Itä-Savo
HÄNNINEN ELISA	13975	Etelä-Savo
HÄRKÖNEN REIMA	13954	Itä-Savo
KANKAANPÄÄ JOHANNA	13933	Etelä-Pohjanmaa
KARVINEN HANNU	13955	Itä-Savo
KATVALA KALLE	13934	Etelä-Pohjanmaa
KOIVUKOSKI KATJA	13944	Pohjois-Pohjanmaa
KOURULA TUIRE	13939	Peräpohjola
KYLLI-HONKANEN PIRKKO	13945	Pohjois-Pohjanmaa

KÄYHKÖ ANNE	13956	Itä-Savo
LAAMANEN HELI	13957	Itä-Savo
LAAMANEN JARI	13958	Itä-Savo
LAHTI MARIITTA LIISA HILKKA	13971	Satakunta
LAUKKANEN PIRJO	13959	Itä-Savo
LESKINEN AHTI	13935	Etelä-Pohjanmaa
LINDHOLM RAILA	13948	Päijät-Häme
LOIKKANEN TUOMAS	13960	Itä-Savo
MATILAINEN PÄIVI	13961	Itä-Savo
MONONEN-MIKKILÄ PÄIVI	13967	Helsinki
MÄKI-NESTE MERVI HANNELE	13968	Etelä-Pohjanmaa
NAAPURI TIMO TAPIO	13949	Päijät-Häme
NIEMI JAANA	13966	Päijät-Häme
NOUSIAINEN MARJA SISCO	13962	Itä-Savo
OLLILA PETRI ANTERO	13950	Päijät-Häme
PAAVOLA ANTTI	13937	Karjala
PALMU SARI RAILA	13952	Etelä-Pohjanmaa
PORTAANKORVA MARJA-LIISA	13970	Lappi
PULKKA ANNELI	13963	Itä-Savo
PYYKKÖ AKI	13940	Peräpohjola
RAISKIO SAKARI KRISTIAN	13974	Etelä-Häme
RAJAMÄKI HELENA ANNIKKI	13972	Satakunta
SANKARI JUHA JEREMIAS	13973	Päijät-Häme
SAVOLA MIKKO TAPIO	13936	Etelä-Pohjanmaa
SONNTAG RITVA	13941	Peräpohjola
TAANILA JUHA	13942	Peräpohjola
TIAINEN AINO	13964	Itä-Savo
TIAINEN MAILA	13965	Itä-Savo
TONTTI TUOMO	13938	Karjala
UUSI-KOUVO OUTI	13951	Pirkanmaa
VAKKURI JOHANNA	13946	Pohjois-Pohjanmaa
VARJOLA LIISA HANNELE	13977	Kymenlaakso
VILJANEN MATTI JOHANNES	13943	Varsinais-Suomi
WILLBERG JOUKO	13947	Varsinais-Suomi

588

589 Kannanotot

590

591

592

593 Keskustan puoluevaltuuston vuosikokous Vaasa, 9. – 10.4.2022

594

595

596 **Puoluevaltuuston poliittinen kannanotto**

597 **Rakennamme vakautta ja keskinäistä luottamusta**

598

599 Euroopan turvallisuustilanne muuttui ratkaisevasti yhdessä yössä, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Keskusta
600 tuomitsee hyökkäyksen jyrkästi. Sota loukkaa räikeästi Ukrainan itsenäisyyttä ja suvereniteettia sekä
601 kansainvälistä oikeutta. Erityisesti siviilejä kohtaan tehty julmuudet osoittavat Venäjän täydellistä
602 piittaamattomuutta ihmisarvosta ja -oikeuksista. Sotarikoksiin syyllistyneet on saatettava vastuuseen.

603

604 Muuttunut turvallisuustilanne lähialueillamme velvoittaa myös Suomen tarkastelemaan
605 ennakkoluulottomasti omia ratkaisujamme. Turvallisuuspoliittisen linjan tulee aina vastata ajankohtaiseen
606 tilanteeseen. Voimme oppia menneestä, mutta entisellä linjalla emme voi jatkaa, kun maailma
607 ympärillämme muuttuu.

608

609 Venäjän aggressiivisen toiminnan myötä Suomessa on käyty erittäin aktiivista turvallisuuspoliittista
610 keskustelua. Keskustelua on käyty asiallisesti ja eri näkökulmia pohtien sekä valtio johdon että tavallisten
611 ihmisten parissa. Suomen turvallisuus on kaikkien yhteinen asia. Keskusta toimii aktiivisesti yhteisen
612 näkemyksen aikaansaamiseksi yli hallitus-oppositiorajan Suomen turvallisuuden kannalta keskeisissä
613 ratkaisuissa.

614

615 Kansallinen eheys on näinä turvallisuuspoliittisesti epävakaina aikoina arvokkaampaa kuin aikoihin. Mitä
616 yhtenäisempiä me olemme, sitä paremmin kestämmme myös ulkoa tulevat uhat. Kansallisen eheyden ja
617 kriisinsietokyvyn vaaliminen on myös kansallisesta turvallisuudesta huolehtimista.

618

619 Maanpuolustusvelvollisuus koskee kaikkia. Tässä maassa asuu kansa, jolla on tahtoa ja kykyä puolustaa
620 omaa maataan, sen jokaista neliötä. Maanpuolustustahto on entisestään vahvistunut Ukrainan sodan
621 aikana. Kaikille vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta kiinnostuneille suomalaisille on tarjottava
622 mahdollisuus osallistumiseen. Keskustan puoluevaltuusto pitää tärkeänä, että vapaaehtoisen
623 maanpuolustuksen roolia ja sen resursseja vahvistetaan.

624

625 Hallitus on vahvistanut puolustuskykyämme merkittävästi. Jo talvella tehty hävittäjähankinnat sekä
626 kehysriihen panostukset maanpuolustukseen sekä kyber- ja rajaturvallisuuteen vahvistavat kykyämme
627 puolustaa isänmaatamme riippumatta liittoutumISRatkaisuista. Oman puolustuksemme voimavaroista ja
628 hyvistä kansainvälisistä kumppanuuksista on pidettävä aina hyvää huolta.

629

630 Suomen on valittava tie, joka todennäköisimmin takaa rauhan ja turvallisuuden jatkumisen niin omassa
631 maassamme kuin lähialueillamme.

632

633 Suomi luo vakautta ja keskinäistä luottamusta – rauhan on oltava kaiken päämääränä.

634

635 *****

636

637 Keskusta tukee valtio johdon toimintaa muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Puoluevaltuusto antaa
638 valtuutuksen puolue johdolle ja Keskustan edustajille maan hallituksessa kaikkien Suomen turvallisuuden
639 kannalta tarvittavien ratkaisujen tekemiseen, sisältäen Nato-jäsenyyden hakemisen.

640

641

642 **Puoluevaltuuston vuosikokous Vaasa, 9. – 10.4.2022**

643

644 **Puoluevaltuuston poliittinen kannanotto**

645 **Omavaraisuuden vahvistaminen on osa kokonaisturvallisuutta**

646

647 Suomalaisen ruuan tulevaisuus on turvattava. Ulkomaisesta, fossiilisesta energiasta on päästävä eroon. Se
648 on korvattava kotimaisilla, uusiutuvilla ja vähäpäästöisillä energialähteillä.

649

650 Maatalouden kannattavuuden parantamisessa on kyse ennen kaikkea kaupan ja elintarviketeollisuuden
651 vastuusta. Tuottajakin on ansainnut palkkansa. Keskustan puoluevaltuusto vaatii, että kauppa ja teollisuus
652 tekevät osansa, jotta tuottaja saa työstään kohtuullisen korvauksen myös jatkuvasti nousevien
653 kustannusten aikana.

654

655 Turvallisuuteen kuuluu myös se, että meillä suomalaisilla on kaikissa tilanteissa omasta takaa ruokaa,
656 energiaa ja teknologiaa. Kyse on huoltovarmuudesta ja omavaraisuudesta. Muuttuvassa maailmassa
657 kumpikaan ei ole itsestäänselvyys.

658

659 Keskustan aloitteesta hallitus on sopinut 300 miljoonan euron suuruisen huoltovarmuuspaketin
660 maatalouden päälle kaatuvan kriisin helpottamiseksi. Hallitus on päättänyt mittavan kokonaisuuden
661 energiasektorin huoltovarmuuden ja omavaraisuuden vahvistamiseksi. Myös teknologista omavaraisuutta
662 tulee selkeästi parantaa.

663

664 Näille ratkaisuille tarvitaan jatkoa tulevina vuosina.

665

666 Huoltovarmuus käsitteenä ei välttämättä avaudu kaikille. On kyse siitä, onko meillä kaikissa oloissa varmasti
667 leipää pöytään. Ovatko asunnot niin kaupungeissa kuin maaseudulla lämpimiä myös paukukupakkasilla.
668 Saadaanko sähköä maalämpöpumpun pyörittämiseen tai sähköauton lataamiseen. Onko meillä osaamista
669 ja varaosia maalämpöpumpun tai muuntajan korjaamiseen.

670

671 Moni kuluttaja on valmis maksamaan enemmän laadukkaasta ja puhtaasta kotimaisesta ruuasta.
672 Hinnankorotuksen on kuitenkin mentävä viljelijälle, ei kaupan katteen kasvattamiseen.

673

674 Maataloustuottajien tulevaisuuden toimintaedellytysten vahvistamiseksi päätöksiä tarvitaan
675 nopeasti. Muussa tapauksessa entistä useampi tuottaja joutuu lopettamaan toimintansa. Omavaraisuuden
676 vahvistamisen sijaan edessä voi olla sen heikkeneminen.

677

678 Siirtyminen kotimaisiin uusiutuviin raaka-aineisiin on myös ilmastoteko. Jokainen fossiilisen energian
679 käytöstä poistuva hiilitonni on teko tulevaisuuden hyväksi. Tulevat sukupolvet ja ilmasto kiittävät.

680

681 Suomen energia- ja ruokasektori voivat olla tien näyttäjiä maamme rajojen ulkopuolellekin. Samalla
682 saamme työtä ja toimeentuloa koko Suomeen. Ruuasta tulee olemaan maailmanlaajuisesti pulaa.

683

684 Myös logistiikasta huolehtiminen on osa huoltovarmuuden vahvistamista. Osana kansainvälistä
685 yhteistyötä Suomen on varmistettava kaupan ja muiden toimintojen kuljetusten häiriötön toimivuus.
686 Erityisen tärkeitä meille ovat meriyhteydet Itämereltä eteenpäin.

687

688 Huoltovarmuuden ja omavaraisuuden vahvistaminen edellyttää koko Suomen elinvoimaisena
689 pitämistä. Hallitus teki vastikään periaatepäätöksen monipaikkaisen työn, opiskelun ja asumisen
690 edistämisestä. Se hyväksyi samalla suunnitelman valtion palvelujen saatavuudesta ja toimintojen
691 sijoittumisesta. Osana monipaikkaisuuden mahdollistamista tulee edistää nopeiden tietoliikenneyhteyksien
692 rakentamista koko maassa.

693
694 Näiden päätösten toimeenpanoon tarvitaan kaikkia puolueita sekä julkisia ja yksityisiä toimijoita.
695 Huoltovarmuuden varmistamisessa ja omavaraisuuden vahvistamisessa meillä suomalaisilla on yhteinen
696 kansallinen tehtävä yli hallitus-oppositiorajojen.

697
698 Pelkät puheet eivät riitä. Tarvitaan tekoja sekä meillä Suomessa että koko Euroopassa.

699
700 EU on päättänyt, että energiariippuvuus Venäjästä katkaistaan. Päätöksen toimeenpanon pitää koskea
701 kaikkia EU-maita ja kaikkia energialähteitä. Suomi näyttää omilla nopeilla päätöksillään esimerkkiä.

702
703
704 **Keskustan puoluekokous Lappeenrannassa 10. – 12.6.2022**

705
706 **Puoluekokouksen poliittinen kannanotto**

707
708
709
710 **Iskunkestävä Suomi - Turvaa, työtä ja toivoa tulevaisuuteen**

711
712
713 Keskustan ulko- ja turvallisuuspoliittista toimintaa ohjaa tavoite vapauden, rauhan ja turvallisen, hyvän
714 elämän jatkumisesta Suomessa. Sen ytimessä on Suomen itsemääräämisoikeuden ja alueellisen
715 koskemattomuuden turvaaminen kaikissa oloissa sekä kansainvälisen asemamme vahvistaminen.

716
717 Venäjän hyökkäysota Ukrainassa on muuttanut perusteellisesti Suomen turvallisuusympäristöä ja horjuttaa
718 vakautta ja rauhaa koko Euroopassa. Venäjä on rikkonut räikeästi kansainvälistä oikeutta ja siviileihin
719 kohdistettu väkivalta Ukrainassa täyttää sotarikosten tunnusmerkit. Venäjän ja Euroopan suhde on
720 muuttunut Venäjän hyökkäyksen ja etupiirivaatimusten seurauksena pitkäaikaisesti.

721
722 Keskustan puoluekokous katsoo, että Suomen on jatkettava johdonmukaisesti Ukrainan tukemista sekä
723 Venäjään kohdistettavia pakotetoimia yhdessä muiden EU-maiden kanssa. Ukraina käy YK:n peruskirjan
724 mukaista puolustustaistelua laitonta hyökkäystä vastaan ja tuki sille on oikeutettua. Päämääränä on oltava
725 Ukrainan itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuutta kunnioittava rauha. Suomen on myös varauduttava
726 tukemaan aikanaan Ukrainan jälleenrakennusta.

727
728 Puoluekokous antaa täyden tukensa tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja eduskunnan toiminnalle
729 Venäjän hyökkäyssodan alettua. Päätös hakea puolustusliitto Naton jäsenyyttä on muuttuneessa
730 turvallisuusympäristössä perusteltu. Puoluekokous katsoo, että Nato-jäsenyys vahvistaa Suomen
731 turvallisuutta.

732
733 Suomen tärkein panos Nato-maana on kyky puolustaa omaa aluettaan. Suomen ja Ruotsin liittymisen
734 jälkeen kaikki Pohjoismaat ovat Naton jäseniä. Tämä mahdollistaa yhä tiiviimmän pohjoismaisen
735 puolustusyhteistyön ja Pohjois-Euroopan turvallisuuden vahvistamisen. Suomi liittyy Naton jäseneksi täysin
736 oikeuksin ja velvollisuuksin ja osallistuu yhteiseen puolustukseen vastuunsa kantaen.

737
738 Keskustan puoluekokous korostaa, että perusta Suomen turvallisuudelle on edelleen vahva kansallinen
739 maanpuolustus ja sen osana yleinen asevelvollisuus. Tässä kokonaisuudessa naisten suorittama asepalvelus
740 ja yleinen varautumiskoulutus kasvattavat jatkuvasti merkitystään. Korkea maanpuolustustahto nojaa
741 ehyeen ja tasa-arvoiseen yhteiskuntaan ja isänmaallisuuteen, joka on tervettä ylpeyttä maastamme,
742 juuristamme, kielistämme ja kulttuuristamme.

743
744 Keskusta haluaa pitää huolta koko maasta. Kauttaaltaan hyvinvoiva Suomi on myös iskunkestävä Suomi.
745 Ajankohtainen ulko- ja turvallisuuspoliittinen tilanne haastaa erityisesti itäistä Suomea. Keskusta edistää
746 konkreettisia toimenpiteitä itäisen Suomen kehityksen varmistamiseksi äkillisesti muuttuneessa tilanteessa.
747 Aluepolitiikka on myös turvallisuuspolitiikkaa.
748
749 Epävakaus ja epävarmuus korostavat omavaraisuuden merkitystä ja laajaa turvallisuutta. Keskusta ajaa
750 pitkäjänteisesti kotimaisen uusiutuvan ja hajautetun energiantuotannon lisäämistä ja fossiilisista
751 polttoaineista irtautumista. Venäjän tuonnista irtautuminen kiihdyttää tätä kehitystä. Monipuolinen
752 puhtaan energian tuotanto tuuli-, aurinko- ja vesivoimasta bioenergiaan ja ydinvoimaan on Suomen
753 vahvuus ja lisää Suomen energiahuoltovarmuutta.
754
755 Kotimaisella bioenergialla on keskeinen asema huoltovarmuudessa. Keskusta korostaa, että Suomen
756 metsissä ei kasvateta erikseen energiapuuta, vaan energiaksi käytettävä puu on hakkuiden, metsänhoidon
757 ja metsäteollisuuden sivutuotetta eikä puun energiakäytön sääntelyllä pidä vaarantaa markkinoiden
758 toimivuutta.
759
760 Ruoka omasta maasta on vastuunkantoa myös maailman nälästä, sillä Venäjän sota Ukrainassa uhkaa
761 globaalia ruokaturvaa. Puoluekokous korostaa, että maatalouden kannattavuuden parantaminen on
762 edellytys kotimaisen ruoantuotannon turvaamiselle. Kotimaiseen omistajuuteen perustuva ylisukupolvinen
763 maatalous on kestävä tapa tuottaa ruokaa. Tuottajille kuuluu oikeudenmukainen tulo työstään.
764
765 Osa Suomen turvallisuutta ja kriisinkestävyyttä on vahva talous. Velkaantuminen on kyettävä katkaisemaan,
766 kun ajat palaavat kohti normaalia. Vakaan talouden pohjana ovat yrittäjäys ja työ. Nykytasoinen hyvinvointi
767 on mahdollista vain, mikäli yhä useampi suomalainen tekee työtä.
768 Tässä myös elinikäisellä oppimisella ja osaamisen kehittämisellä on iso rooli.
769
770 Jotta työtä voi tehdä, täytyy olla työkykyä. Keskustan puoluekokous haluaa Suomeen maailman
771 houkuttelevimman työelämän, joka pohjautuu luottamukseen, turvallisuuteen ja toimeliaisuuteen.
772 Maassamme on voitava tavoitella parempaa ja välillä epäonnistuaakin. Uuteen alkuun pitää olla aina
773 mahdollisuus.
774
775 Yhä useampi joutuu syrjään opinnoista tai työelämästä mielenterveyden sairauksien takia. Henkinen
776 kuormitus pitää kyetä tunnistamaan nykyistä vahvemmin niin työpaikoilla kuin lainsäädännönkin tasolla.
777 Työllisyyspolitiikkaan ja -palveluihin tarvitaan keinoja, jotka huomioivat yksilöllisen työkyvyn ja tukevat sen
778 ylläpitoa ja palauttamista. Ennaltaehkäisevä mielenterveyden tukeminen kouluilla ja työpaikoilla on yhä
779 tärkeämpää työllisyyskasvun edistämisessä ja tulevaisuuden työvoiman takaamisessa.
780
781 Keskeinen osa hyvinvointia ja työelämän kehittämistä on ihmisten mahdollisuus vaikuttaa omaan arkeensa
782 ja työolosuhteisiinsa. Moni suomalainen jakaa arkensa useamman paikkakunnan kesken. Ihmisille on
783 luotava tulevaisuuden näkymiä riippumatta heidän asuinpaikastaan. Keskustan tavoitteena on saada lakiin
784 oikeus monikuntalaisuuteen.
785
786 Työn eri muodot vaihtelevat ja niiden yhdistäminen on tätä päivää. Hybridityö tukee monen hyvää arkea,
787 siksi Keskusta haluaa varmistaa työntekijöille etätyöoikeuden. Etätyön tulee aina olla vaihtoehto, mikäli se
788 on työtehtävien puolesta mahdollista, eikä se aiheuta työnantajan toiminnalle haittaa. Etätyön tekemisen
789 määrästä ja toimintaohjeista on sovittava aina paikallisesti työpaikalla.
790
791 Monipaikkainen, väljempi asuminen ja työnteko mahdollistetaan toimivilla yhteyksillä, joiden täytyy ulottua
792 kaikkialle maahan. Keskustan puoluekokous katsoo, että nopea nettiyhteys on kansalaisoikeus, joka myös

793 vähentää hiilipäästöjä ja edistää tuottavuutta. Monipaikkainen, kauttaaltaan asuttu ja aktiivinen Suomi on
794 iskunkestävä Suomi.

795
796

797 **Keskustan puoluehallituksen ja eduskuntaryhmän työvaliokuntien sekä**
798 **ministeriryhmän kannanotto 10.8.2022 yhteiskokouksessa**

799

800 **Huoltovarmuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen talven tärkein tavoite – tuki ylimääräiselle lapsilisälle**

801

802 Kun edessä on sumua, on pidettävä yhtä. Epävarmuuden keskellä tehtävänämmä on huolehtia
803 suomalaisten hyvinvoinnista ja toimeentulosta sekä kohtuuhintaisesta energiasta.

804

805 Suomi on pitkäjänteisesti tehnyt siirtymää fossiilisista energiaraaka-aineista kohti uusiutuvia ja kotimaisia
806 raaka-aineita. Omavaraisen sähkön ja lämmön tuotanto on ollut Keskustan tavoitteena vuosikymmenten
807 ajan, suurimmat käytännön askeleet otettiin jo Vanhasen pääministerikaudella.

808

809 Omavaraisuus on turvallisuuskysymys. Energian ja ruuan omavaraisuutta on entisestään parannettava.
810 Riittävän energiantuotannon lisäksi on huolehdittava reilusta ruokaketjusta. Suomessa pitää
811 mahdollisimman moni peltöhehtaari saada ruoantuotantoon omavaraisuuden vahvistamisen ohella myös
812 mahdolliseen globaaliin nälänhätään varautumiseksi.

813

814 Sähkön hinnannousu aiheuttaa merkittävää huolta suomalaisissa kodeissa ja luo sitä kautta epävarmuutta
815 talouden kehitykseen. Siksi on etsittävä keinoja, joilla varautua sähkön hinnan nousuun ja lievittää sen
816 vaikutuksia. Sähkön arvonlisäveron alentaminen olisi yksi tällainen keino.

817

818 Jokainen lapsi on arvokas Suomelle – tuki ylimääräiselle lapsilisälle

819

820 Valtiovarainministeriön esitys ylimääräisestä lapsilisästä tälle vuodelle on perusteltu toimenpide. Ruuan,
821 energian ja liikkumisen hintojen nousu osuu merkittävästi lapsiperheisiin. Valtaosa Suomen perheistä on
822 pieni- ja keskituloisia, joilla lapsilisät menevät arjen pyörittämiseen. Lisäksi lapsilisät jäävät jatkuvasti
823 jälkeen muiden etuuksien tasosta, koska niitä ei automaattisesti koroteta kustannusten nousun myötä.
824 Ylimääräisen lapsilisän maksaminen on valtiontalouden näkökulmasta täsmätoimi, jolla tuetaan perheiden
825 pärjäämistä.

826

827 Keskusta on hallitusvastuussaan erilaisista taloussuhdanteista huolimatta tehnyt aina kohdennuksia
828 lapsiperheisiin. Lapsiperheiden palveluiden kehittämisen ohella Keskustan hallituskausien aikana tuhannet
829 perheet on vapautettu varhaiskasvatusmaksuista, korotettu yksinhuoltajien lapsilisää ja toteutettu
830 perhevapaauudistus perheille parannuksena. Keskusta kannattaa periaatetta, jonka mukaan lasten
831 maksuton koulutus, lapsilisät, äitiyspakkaukset ja neuvolat kuuluvat kaikille perheille, kaikille lapsille.
832 Jokainen lapsi on arvokas Suomelle. Panostaminen perheisiin on Keskustalle arvovalinta.

833

834

835 **Keskustan puoluevaltuuston kokous 26.-27.11.2022 Kuopio**

836 **KANNANOTTO**

837

838 **Vaaleissa on kyse turvallisuudesta ja toimeentulosta**

839

840 Keskusta näkee, että tulevan vaalikauden pääasiat ovat Suomen ja suomalaisten turvallisuus, toimeentulo
841 ja kriisinkestävyys. Julkisen talouden vahvistaminen on tässä työssä keskeinen väline, mutta julkisen
842 talouden vahvistaminen ei saa heikentää suomalaisten arjen tai Suomen rajojen turvallisuutta.
843 Juustohöyläleikkausten sijaan asiat on asetettava tärkeysjärjestykseen. Keskusta nostaa maamme
844 turvallisuuden, toimeentulon ja kriisinkestävyden etusijalle.

845
846 Turvallisuuden takaamiseksi Keskusta haluaa vahvistaa Suomen energia- ja ruokaturvaa tulevina vuosina.
847 Suomalaisen maa- ja metsätalouden harkitsematon rajoittaminen vähentäisi suomalaisten työtä ja
848 toimeentuloa ja lisäisi Suomen riippuvuutta ulkomaista. Ruoka, lämpö ja sähkö omasta maasta on
849 suomalaisten turva. Turvallisuuden vahvistaminen edellyttää Keskustan vedolla 2000-luvulla toteutetun
850 vihreän siirtymän jatkamista tavalla, joka tukee ruoantuotantoamme ja vähentää riippuvuuttamme
851 ulkomaisista raaka-aineista ja energiasta. Kotimaisten uusiutuvien luonnonvarojen suosiminen on kestävin
852 linja myös työllisyyden, talouden ja ympäristön kannalta. Suomen luonnonvarojen kehittäminen sekä
853 vastuullinen hyödyntäminen on suuri mahdollisuus Suomen ja Euroopan omavaraisuudelle, kehitykselle
854 sekä taloudelle.

855
856 Keskusta korostaa alueellisen tasa-arvon ja koko Suomen kehittämisen merkitystä kaikille suomalaisille,
857 julkisen talouden tasapainolle sekä maan turvallisuudelle. Kun koko maassa on elämää ja tulevaisuususkkoa,
858 voidaan joka maakunnan mahdollisuudet ottaa käyttöön yhteiseksi hyväksi. Tästäkin syystä joka puolella
859 Suomea pitää voida rakentaa turvallista ja hyvää elämää, eivätkä alueelliset toimeentulo-, hyvinvointi- tai
860 sivistyserot saa revetä tulevina vuosina taloutta vahvistettaessa.

861
862 **Keskustan puoluevaltuuston kokous 26.-27.11.2022 Kuopio**
863 **KANNANOTTO**

864
865
866 **Keskustan puoluevaltuusto vaatii järkeä ennallistamisasetukseen**

867
868 EU:n luonnonvarapolitiikkaan tarvitaan järkeä ja kokonaiskestävyyttä. EU:ssa esitetty uusi
869 ennallistamisasetus on suomalaiselle veronmaksajalle äärettömän kallis, huonosti valmisteltu ja
870 epäoikeudenmukainen. EU vaatii maita ennallistamaan luontoaan 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.
871 Suomessa se tarkoittaisi alle kymmenen vuoden aikana 1,2 miljoonan hehtaarin
872 ennallistamista. Toteutuessaan EU:n komission esitys voisi tarkoittaa Suomelle jopa 931 miljoonan euron
873 vuosittaiset kustannukset. Se on paksu siivu veronmaksajien lompakosta. Kyse ei ole vain metsistä, vaan
874 myös esimerkiksi soista, tuntureista, pelloista ja vesialueista. Kärsijänä eivät ole ainoastaan maaseudun
875 ihmiset ja metsänomistajat, vaan toteutuessaan asetus rajoittaisi kaupunkialueitten kaavoittamista ja
876 investointeja merkittävästi.

877
878 Luonnon monimuotoisuutta tulee edistää kansallisin keinoin. Ongelma ei ole metsänomistajien
879 suojelutahdon puute. Tästä toimivia esimerkkejä ovat suositut vapaaehtoiset suojeluohjelmat Helmi ja
880 Metso. Avainasemassa on huolehtia ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyys tasapainosta. Olisi
881 ymmärrettävää, jopa positiivista, jos EU esittäisi määrärahoja metsien vapaaehtoiisiin suojeluohjelmiin sen
882 sijaan, että komissio määrittää, kuinka EU:n metsäisimmän maan pitäisi luontoansa hoitaa.

883
884 Ennallistamisasetuksen lisäksi EU:n komissio on tuonut useita toisistaan erillisiä metsiin ja maankäyttöön
885 vaikuttavia esityksiä, kuten metsäkato, taksonomia ja maaperälaki. Niiden yhteisvaikutuksia ei kukaan pysty
886 ennakoimaan. Hapuillevan luonnonvarapolitiikan tien on päätyttävä EU:ssa. Komission täytyy ymmärtää
887 jäsenmaiden erot samalla, kun luontokadon torjunta vaatii yhteiseurooppalaista työtä.

888
889 Keskustan puoluevaltuusto linjaa, että Suomen metsäpolitiikan perusta tulee jatkossakin olla
890 maailmanluokan metsäosaaminen, ylisukupolvinen viljely ja varjelu sekä tiedeperustaisuus.

891
892 **Keskustan puoluehallituksen kannanotto 3.3.2022**

893
894
895 **Keskusta kutsuu suomalaisia turvallisuuspoliittiseen keskusteluun**

896
897 Keskustan puoluehallitus tuomitsee jyrkästi Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan. Hyökkäys on räikeä loukkaus
898 Ukrainan itsenäisyyttä ja suvereniteettia sekä kansainvälistä oikeutta vastaan. Sydämemme ovat Ukrainan
899 kansan puolella.
900
901 Sota Ukrainassa on tuonut merkittäviä muutoksia Euroopan turvallisuusympäristöön. Sen myötä Suomessa
902 on aktivoitunut keskustelu ulko- ja turvallisuuspolitiikkamme keskeisistä perusperiaatteista ja -linjauksista.
903 Tärkeintä on saada nopeasti rauha Ukrainaan ja estää sodan laajentuminen.
904
905 Keskustelu on kiteytynyt pitkälti Nato-jäsenyyden ympärille. Ihmisten mielipiteet Nato-jäsenyydestä ovat
906 liikahtaneet nopeasti. Mielipideilmaston nopea liike on ymmärrettävä seuraus aikana, jolloin lähellä
907 Suomea riehuu Venäjän aloittama sota. Keskusta ei jätä kansalaisten mielipidettä huomioimatta.
908
909 Keskustan turvallisuuspoliittisen pohdinnan tärkein ydin on valita Suomelle tie, joka todennäköisimmin
910 takaa rauhan jatkumisen.
911
912 Ratkaisua näin keskeisestä turvallisuuspoliittisesta kysymyksestä ei tehdä nopeasti. Tarvitaan vakaata
913 harkintaa. Ennen päätöksentekoa on pohdittava mahdollisen Nato-jäsenyyden oikeudet ja velvoitteet sekä
914 vaikutukset turvallisuusympäristöömme.
915
916 Keskustelun tavoitteena tulee olla poliittisten päättäjien ja puolueiden entistä selkeämpi yhteinen
917 ymmärrys sekä tältä pohjalta muotoutuva yhtenäinen toimintalinja.
918
919 Keskusta on tyytyväinen Euroopan unionin lujuuteen ja kykyyn toimia Ukrainan tapahtumien johdosta.
920 Keskusta haluaa vahvistaa EU:n toimintakykyä, jotta se voi vaikuttaa Euroopan turvallisuuteen.
921
922 Keskusta pitää kaikissa olosuhteissa tärkeänä yleiseen asevelvollisuuteen ja reserviläisiin pohjautuvaa omaa
923 uskottavaa puolustusta. Sitä on myös viime vuosina vahvistettu paljon. Keskusta kannattaa maamme
924 puolustukseen käytettävien määrärahojen lisäämistä. Kansainvälisen, erityisesti pohjoismaisen
925 puolustusyhteistyön merkitystä on syytä korostaa.
926
927 Keskusta kunnioittaa Suomen valtiosäätöä, joka toteaa ulkopoliittikan johtamisen kuuluvan tasavallan
928 presidentille yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Lopullisen päätöksen mahdollisen Nato-jäsenyyden
929 hakemisesta tekisi eduskunta.
930
931 Demokratiassa puolueiden tärkeä tehtävä on edistää ja tukea yhteiskunnallista keskustelua sekä tarjota
932 osaltaan kanava kansanvallan toteutumiselle. Keskusta rohkaisee kaikkia suomalaisia käymään keskustelua
933 muuttuneesta turvallisuuspoliittisesta tilanteesta. Puolue tarjoaa tilaisuuksia ja kohtaamisia kasvokkain,
934 joissa Suomen ratkaisuja voi kiihkeästi pohtia, vahvistaa tietopohjaa ja kertoa näkemyksensä.
935
936 Keskusta päivittää ulko- ja turvallisuuspoliittiset linjaukset kevään aikana.
937
938
939 **Keskusta: EU-parlamentin kestävä linja metsäenergiaan on torjuttava**
940
941 Keskusta torjuu EU-parlamentin kielteisen kannan metsäenergian hyödyntämiseen. Parlamentin
942 keskiviikkona linjaama mielipide ei merkitse sitovaa sääntelyä, sillä asia tulee seuraavaksi jäsenmaiden
943 neuvoston ja EU-komission kolmikantaneuvotteluihin. Keskustan puoluehallitus totesi torstaina, että näissä
944 neuvotteluissa on estettävä EU-parlamentin linjan eteneminen. Tässä onnistuminen edellyttää

945 voimakkaiden kansallisten ponnistelujen jatkamista sekä tiivistä yhteistyötä Suomen kanssa
946 samanhenkisten jäsenmaiden kanssa.
947 Keskusta näkee, että huoltovarmuuden edistämiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi tarvitsemme
948 enemmän kotimaista, uusiutuvaa energiaa. Suomi on Keskustan johdolla viime vuosikymmenet
949 määrätietoisesti lisännyt kotimaisen uusiutuvan energian käyttöä ja vähentänyt riippuvuutta Venäjästä, ja
950 tätä linjaa on jatkettu nykyisen hallituksen aikana. Venäjän sota ja siitä seurannut energiamarkkinoiden
951 sekaannus osoittavat, että Euroopan on noudatettava Suomen osoittamaa esimerkkiä. Parlamentin kannan
952 toteutuminen ei olisi Euroopalle eduksi, eikä se edistäisi yhteisiä eurooppalaisia tavoitteita uusiutuvan
953 energian käytön lisäämiseksi.
954 Keskusta muistuttaa, että metsäpolitiikka ei kuulu EU:lle vaan kansalliseen päätäntävaltaan. Esimerkiksi
955 komission kaavailema ennallistamisasetus puuttuisi metsäpolitiikkaan. EU:n on pidättäydyttävä sääntelystä,
956 joka kuuluu jäsenmaiden linjattavaksi.
957 Keskusta antaa täyden tukensa hallitukselle sen työssä Suomen etujen puolustamiseksi EU-pöydissä.
958 Elinkeinoministeri Lintilä, valtiovarainministeri Saarikko, maa- ja metsätalousministeri Kurvinen ja
959 pääministeri Marin ovat tällä hallituskaudella edustaneet EU-areenoilla Suomen metsien käyttöä ja Suomen
960 etua palvelevaa linjaa. Koko hallituksen pitää yhdessä edistää Suomen etua metsäasioissa tulevana
961 kuukausina. Tulevat neuvottelut kestävät useista kuukausista jopa vuoteen, niissä Suomen kannan pitää
962 selkeästi näkyä, kuulua ja toteutua.

963
964 Lisätietoja:
965 Riikka Pakarinen
966 Keskustan varapuheenjohtaja

967
968
969 **Keskustan puoluehallitus: Sähkön hinnannousuun vastattava voimakkailla lisätoimilla**
970 **15.12.2022**

971
972 Keskusta haluaa voimakkaita lisätoimia suomalaisten avuksi sähkön kohonneeseen hintaan. Kyse on
973 suomalaisten toimeentulosta ja siitä, kuinka hyvin Suomi kestää Putinin Eurooppaan kohdistaman
974 painostuksen.

975
976 Keskusta arvioi, että sähkön hintakatto on hyvä keino auttaa suomalaisia, mikäli siihen löytyy nopeasti
977 tehoava toteutustapa. Tärkeintä on, että apu tulee pian ja auttaa koteja joiden sähkölaskut ovat nousseet
978 voimakkaimmin. Keskustan mukaan nyt voimaan astuvat päätökset kaksinkertaisesta lapsilisästä
979 joulukuussa, sähkön arvonlisäveron laskusta, Kelan maksamasta sähkötuesta ja verotukseen saatavasta
980 sähkövähennyksestä ovat hyviä, mutta eivät riittäviä.

981
982 Keskusta edellyttää ripeitä päätöksiä suomalaisten auttamiseksi, sekä esittää hintojen nousuun vastaavien
983 lakiesitysten nostamista tärkeysjärjestyksen kärkeen eduskunnassa. Elinkeinoministeri Lintilä ja hallitus
984 saavat Keskustan täyden tuen toimissa sähkön hinnan laskemiseksi ja sähkön riittävyyden varmistamiseksi.

985
986 Keskustan esityksestä sähkön hintaa koskevia toimia käsitellään maanantaina kaikkien
987 eduskuntapuolueiden kesken. Suomalaisten tilanne on kriisiytynyt Venäjän aiheuttaman hintojen rajun
988 nousun edessä. Keskusta haluaa olla rakentamassa kansallista yksituumaisuutta vastauksena Venäjän
989 tavoitteelle lisätä vastakkainasettelua Suomessa ja Euroopassa, ja kutsuu kaikki puolueet yhteistyöhön
990 asiassa.

991
992 **Hallinto**

993
994 **Puoluehallituksen kokoukset ja kokoonpano**

995

996 Puoluehallitus kokousti vuoden 2022 aikana yhteensä 15 kertaa. Puoluehallitus kokoontui pääsääntöisesti
 997 (9/15) puoluetöimiston tiloista Helsingistä käsin. Keväällä yksi puoluehallituksen kokous järjestettiin
 998 Helsingissä hotelli Scandic Simonkentässä ja yksi kokous pidettiin Finanssiala ry:n tiloissa Helsingissä. Lisäksi
 999 keväällä puoluevaltuustoa edeltävä kokous pidettiin Vaasassa Scandic hotelli Waskiassa ja puoluekokousta
 1000 edeltävä kokous Sokos Hotel Lappeessa Lappeenrannassa. Syyskaudella yksi kokous pidettiin Insinöörit-
 1001 Ekonomit talolla Helsingissä ja syksyn puoluevaltuustoa edeltävä kokous pidettiin Kuopiossa Scandic Hotel
 1002 Kuopiossa. Kaikki kokoukset olivat hybridikokouksia.

1003
 1004 Puoluehallituksen, eduskuntaryhmän ja Euroopan Parlamentissa toimivan Keskustan valtuuskunnan
 1005 yhteiskokoukset kokoontuivat vuoden aikana kahdesti, 31.3. ja 15.12. Kokousten tehtävänä oli valita
 1006 Keskustan ehdokkaat valtioneuvoston jäseniksi. Maaliskuun yhteiskokous pidettiin hybridikokouksena
 1007 Pikkuparlamentissa Helsingissä. Kokouksessa valittiin Jari Lepän tilalle ehdokkaaksi maa- ja
 1008 metsätalousministerin tehtävään Antti Kurvinen ja Kurviselta vapautuvaan tiede- ja kulttuuriministerin
 1009 tehtävään Petri Honkonen. Joulukuun kokous pidettiin Keskustan puoluetöimistöllä hybridikokouksena, jossa
 1010 ehdokkaaksi puolustusministerin tehtävään Antti Kaikkosen isyysvapaan ajalle valittiin Mikko Savola.

1011 1012 Puoluehallituksen kokoonpano 2022

1013 1014 Puoluejohto:

1015	Puheenjohtaja	Annika Saarikko 13/15
1016	Varapuheenjohtaja	Markus Lohi 12/15
1017	Varapuheenjohtaja	Petri Honkonen 12/15
1018	Varapuheenjohtaja	Riikka Pakarinen 14/15
1019	Puoluesihtööri	Riikka Pirkkalainen 15/15

1020 1021 Piirit/järjestöt:

1022			
1023	Helsinki	Harriet Lonka 4/15	Ville-Veikko Rantamäula 10/15
1024	Uusimaa	Sonja Hällfors 10/15	Mikko Lasanen 3/15
1025	Varsinais-Suomi	Pekka Kuusisto 13/15	Julia Koskinen 2/15
1026	Satakunta	Satu Pietilä 12/15	Matti Hatanpää 3/15
1027	Etelä-Häme	Johanna Häggman 14/15	Aulis Veteläinen 1/15
1028	Päijät-Häme	Eevakaisa Lehtosalo-Lönnberg 12/15	Atte Savelainen 2/15
1029	Pirkanmaa	Tuukka Liuha 14/15	Linda Lähdeniemi 1/15
1030	Kymenlaakso	Riikka Turunen 11/15	Janne Wall 3/15
1031	Karjala	Jouni Kemppi 14/15	Anni Lifländer 1/15
1032	Etelä-Savo	Arto Sepponen 8/15	Laura Hämäläinen 6/15
1033	Itä-Savo	Hannu Auvinen 11/15	Anne Herttuainen 3/15
1034	Pohjois-Karjala	Jertta Harinen 13/15	Hannu Mikkilä 0/15
1035	Pohjois-Savo	Mira Kokkonen 12/15	Auli Piiparinen 3/15
1036	Keski-Suomi	Tahvo Anttila 12/15	Satu Koskinen 2/15
1037	Etelä-Pohjanmaa	Mikko Savola 10,5/15	Susanna Laitila 4,5/15
1038	Keski-Pohjanmaa	Piia Rautiola 13/15	Sami Koskinen 1/15
1039	Pohjois-Pohjanmaa	Marjut Lehtonen 12/15	Matti Heikkilä 3/15
1040	Kainuu	Sakari Seppänen 14/15	Piia Määttä 0/15
1041	Lappi	Petteri Salmijärvi 15/15	Anitta Jaakola 0/15
1042	Peräpohjola	Tanja Joona 12/15	Olli Rainio 1/15
1043	Kaksikielinen piiri	Paavo Väyrynen 13/15	Paavo Rantala 1/15
1044	Keskustanaiset	Sari Palmu 12/15	Päivi Mononen-Mikkilä 0/15
1045	Keskustanuoret	Aleksi Sandroos 13/15	Jere Tapio 2/15
1046	Keskustaopiskelijat	Arttu Laaksonen 13/15	Olivia Löytänen 2/15

1047	Eduskuntaryhmä	Juha Pylväs 11/15	Eeva Kalli 2/15
1048	Europarlamenttiryhmä	Mauri Pekkarinen 11/15	Elsi Katainen 2/15
1049			

1050 **Puhe- ja läsnäolo:**

1051	Puoluevaltuuston pj.	Liina Tiusanen 11/14	
1052	Puoluevaltuuston pj.	Karri Kallio 1/1	
1053	Keskustan tmj. ry.	Sini-Elina Kärsämä 7/15	Joonas Salmi 6/15
1054			

1055 **Puoluehallituksen työvaliokunnan kokoukset ja kokoonpano**

1056

1057 Puoluehallituksen työvaliokunta kokoontui vuoden aikana yhteensä yhdeksän kertaa. Puoluehallituksen

1058 työvaliokunta sekä eduskuntaryhmän työvaliokunta kokoontuivat lisäksi yhden kerran yhteiskokoukseen.

1059 Yhteiskokous pidettiin Himoksella Tuusulassa Gustavelundin kokoushotellissa. Muutoin työvaliokunnan

1060 kokoukset järjestettiin etäkokouksina puoluetoimistolta.

1061

1062 Puolueen sääntöjen mukaisesti työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Annika Saarikko,

1063 varapuheenjohtajat Petri Honkonen, Markus Lohi ja Riikka Pakarinen, puoluesihteerit Riikka Pirkkalainen,

1064 Keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Juha Pylväs sekä Euroopan parlamentin jäsen Mauri

1065 Pekkarinen. Lisäksi työvaliokuntaan kuuluivat Mikko Savola, Tanja Joona ja Jertta Harinen. Puolueen

1066 sääntöjen mukainen läsnäolo-oikeus työvaliokunnan kokouksissa on lisäksi sisarjärjestöjen edustajilla, joita

1067 olivat Suomen Keskustanaiset ry:n puheenjohtaja Sari Palmu, Suomen Keskustanuoret ry:n puheenjohtaja

1068 Aleks Sandroos sekä Keskustaopiskelijat ry:n Arttu Laaksonen. Työvaliokunnan kokouksiin ovat lisäksi olleet

1069 kutsuttuina puolueen ministerit, valtiosihteerit ja erityisavustajat.

1070

1071 **Puoluevaltuuston kokoukset**

1072

1073 Puoluevaltuuston vuosikokous pidettiin 9-10.4.2022 Vaasassa, Scandic Hotel Waskiassa. Puoluevaltuusto

1074 kävi kokouksen aluksi ulko- ja turvallisuuspoliittisen keskustelun ja antoi yksimielisesti Keskusta

1075 puoluejohtolle ja Keskustan edustajille maan hallituksessa valtuutuksen kaikkien Suomen turvallisuuden

1076 kannalta tarvittavien ratkaisujen tekemiseen sisältäen NATO- jäsenyyden hakemisen. Puoluevaltuusto

1077 käsitteli sääntömääräisten asioiden lisäksi puolueen sääntömuutosta ja valmistautumista

1078 eduskuntavaaleihin

1079

1080 Puoluevaltuuston syyskokous pidettiin 26.-27.11. Kuopiossa taidelukio Lumitissa. Sääntömääräisten

1081 asioiden lisäksi kokous käsitteli Keskustan sosiaali- ja terveystyölinjauksen.

1082

1083 Puoluevaltuuston puheenjohtajaksi seuraavalle puoluekokouskaudelle valittiin Karri Kallio Etelä-

1084 Pohjanmaalta ja varapuheenjohtajiksi Aino-Riikka Simula Pirkanmaalta ja Outi Lankia Uudeltamaalta.

1085

1086 Puoluevaltuuston kaksivuotiskaudelle asetettiin neljä valiokuntaa; poliittinen valiokunta, järjestövaliokunta,

1087 ohjelmavalioikunta ja yleis- ja ajankohtaisvaliokunta. Poliittisen valiokunnan puheenjohtajana toimii

1088 valtuuston varapuheenjohtaja Outi Lankia, järjestövaliokunnan puheenjohtajana valtuuston

1089 varapuheenjohtaja Aino-Riikka Simula, ohjelmavalioikunnan puheenjohtajana Kaisa Oinas-Panuma ja yleis- ja

1090 ajankohtaisvaliokunnan puheenjohtajana valtuuston puheenjohtaja Karri Kallio.

1091

1092 **Puoluekokous**

1093

1094 Puolueen 79. sääntömääräinen puoluekokous pidettiin 10.-12.6.2022 Lappeenrannassa, Kisapuiston

1095 jäähallissa. Kokoukseen osallistui 1747 virallista kokousedustajaa ja 511 kokouksen seuraajaa, 50 median

1096 edustajaa ja lisäksi muita kokousvieraita ja toimihenkilöitä oli yhteensä 200. Kaikkiaan kokoukseen osallistui

1097 2508 henkilöä.

1098

1099 Puoluekokous käsitteli sääntömääräisten asioiden lisäksi puolueen sääntömuutoksen sekä
1100 eduskuntavaaliohjelman 2023 päätavoitteet. Aloitteita kokoukselle tuotiin käsiteltäväksi yhteensä 294
1101 kappaletta.

1102
1103 Puolueen puheenjohtajaksi seuraavalle kaksivuotiskaudelle valittiin Annika Saarikko äänin 1341.
1104 Vastaehdokkaana oli Paavo Väyrynen joka sai 151 ääntä. Vaali kolmesta varapuheenjohtajasta käytiin Petri
1105 Honkosen, Markus Lohen, Riikka Pakarisen, Aleksi Sandroosin, Juho Satin ja Mikko Savolan kesken.
1106 Varapuheenjohtajiksi seuraavalle kaksivuotiskaudelle tulivat valittua Petri Honkonen (1036 ääntä), Markus
1107 Lohi (889 ääntä) ja Riikka Pakarinen (1113 ääntä). Puoluesihteeriksi seuraavalle kaksivuotiskaudelle valittiin
1108 yksimielisesti jatkamaan Riikka Pirkkalainen. Kaikki vaalit suoritettiin kokouksessa ensimmäistä kertaa täysin
1109 sähköisesti.

1110
1111

1112 Talous- ja henkilöstöhallinto

1113

1114 Yleistä

1115

1116 Tilikaudella 2022 puolueen toiminta avautui jälleen ulospäin pandemian jälkeen. Aluevaalit, puoluekokous
1117 sekä eduskuntavaaleihin valmistautuminen olivat tilikauden merkittävimmät taloudelliset satsaukset.

1118

1119 Puolueen talous nojaa puoluetukeen, joka määräytyy eduskuntavaaleissa saatujen
1120 kansanedustajapaikkojen mukaisesti. Puoluetuesta 5,00 % on valtioneuvoston avustuspäätöksen mukaisesti
1121 käytettävä puolueen naistoimintaan ja 5,00 % on jaettava puolueen piirijärjestöille.

1122

1123 Tilikaudella tehtiin 205.670,23 euron alijäämä. Vuoden 2022 talousarviossa tavoiteltiin vielä pientä
1124 ylijäämää (20t€). Tilikauden alijäämä muodostui mm. puoluekokouksen odotettua heikommasta tuloksesta,
1125 -161t€ kun tavoitteena oli vain noin 60t€ alijäämä. Lisäksi eduskuntavaalikampanjan valmisteluihin käytettiin
1126 tilikauden aikana jo 247t€ (nettona 197t€). It-, kalusto- ja markkinointi- ja tutkimus- ja kehityskulut ylittivät
1127 selkeästi budjetoidut tavoitteet. Muutoin toimintalohkoittain pysyttiin hyvin budjetissa. Varausten
1128 muutosten osuus tilikauden tuloksesta on 59t€.

1129 Varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä 4,37 Milj.€ kulujäämän ollessa 3,84 Milj.€. Talousarviossa oli
1130 varauduttu 3,5 Milj.€ kulujäämään. Henkilöstökulujen osuus puolueen varsinaisesta toiminnasta oli 23,5 %.

1131 Puoluetuen kokonaismäärä oli tilikaudella 5.523.425,00 euroa kuten edellisenä vuonnakin. Puoluetuesta
1132 puolueen käyttöön jäi 3,44 Milj. €. Puoluetuesta 37,7 % eli 2,08 milj. euroa jaettiin budjetin mukaisina
1133 kuukausiavustuksina Keskustan piirijärjestöille (859t€ naisjärjestölle (276t€) ja Suomenmaan Kustannus
1134 Oy:lle (946t€). Suomenmaan Kustannus Oy jätti nostamatta sille myönnettyä avustusta yhteensä 53.333,04
1135 euroa. Muita toiminta-avustuksia jaettiin yhteensä 563t€, josta taseeseen kirjattiin toimintarahastoon 47t€
1136 ja kannustinrahastoon 170t€ piirien myöhemmin käytettäväksi.

1137 Taseen loppusaldo oli tilikauden päätteeksi 4,255 Milj.€ kun se tilikauden alussa oli 4,278 Milj.€. Puolueen
1138 oma pääoma on 3,093 Milj.€. Puolue omistaa 2/3-osaa osoitteessa Apollonkatu 11 a sijaitsevan
1139 puoluetoimistonsa osakekannasta. Puoluetoimiston osakkeet ovat puolueen merkittävin omaisuuserä.

1140 Puolue vastaanotti tilikauden aikana testamenttilahjoituksen, arvoltaan noin 2,3 milj.euroa.

1141 Puolueen tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö BDO Oy vastuullisena tilintarkastajina KHT Hannu
1142 Riippi.

1143

1144 **Varainhankinta**

1145 Puolueen omatoiminen varsinainen varainhankinta oli tilikaudella 4,4 % puolueen kokonaistuotoista.
1146 Varsinaisen varainhankinnan lisäksi puolue tarjosi korvausta vastaan talous- ja tietohallinnon palveluita
1147 lähijärjestöilleen ja peri piiri- ja naisjärjestöltä osuudet maksamistaan yhteisvastuullisista eläkkeistä sekä
1148 peri valtakunnallisista luottamustehtävistä luottamushenkilömaksun. Nämä tuotot esitetään
1149 tilinpäätöksessä varsinaisen toiminnan alla ja näiden osuus puolueen koko rahoituksesta oli tilikaudella 8,3
1150 %. Prosenttiosuus sisältää myös mm. puoluekokouksen osallistumismaksut.

1151 Tilikaudelle budjetoitu varainhankinnan nettotuotto oli 154t€, toteutunut varainhankinnan nettotuotto oli
1152 199€. Varainhankinnassa onnistuttiin siis jopa yli odotusten lähinnä kulusäästöjen vuoksi. Varainhankinnan
1153 tuotto koostui piirijärjestöiltä perityistä jäsenmaksuista (0,17 euroa/piirin alueen jäsen, yhteensä 12,4t€),
1154 saaduista avustuksista (55t€), seminaarituotoista (33t€), myyntituotoista (104t€) sekä muista tuotoista
1155 (73t€). Myynti- ja muut tulot koostuvat lähinnä puoluekokoustuloista.

1156

1157

1158 **Rahoitus- ja sijoitustoiminta**

1159 Puolue on velaton lukuun ottamatta puolueen piireille maksettavia erilisiä kannustin – ja
1160 toimintatukiosuuksia, joiden maksamattomat osuudet on kirjattu pitkäaikaisiin velkoihin (toiminta- ja
1161 kannustinrahasto). Puoluetoiminnan rahoitus pohjautuu puoluetukeen. Tulevien vuosien vaaleja varten
1162 puolue on sijoittanut rahastoihin. Rahastojen tasearvo on 700t€. Sijoitukset on arvostettu taseessa
1163 hankintahintaansa. Sijoitusten markkina-arvo oli tilikauden lopussa 763t€. Rahastosijoituksista 200t€ on
1164 pantattu tulevien eläkevastuiden vakuudeksi. Nämä eläkevastuut n.190t€ on kirjattu taseen pakollisiin
1165 varauksiin.

1166 **Puolueen omistamat yhtiöt**

1167 Puolue omistaa kaksi osakeyhtiötä, Apollo Group Oy:n (100 %) sekä Apollon Verkkopalvelut Oy:n (90 %).
1168 Yhtiöt ovat tuottaneet mm. tieto- ja taloushallinnon palveluita niin puolueelle, puolueen piirijärjestöille kuin
1169 puolueen sisarjärjestöillekin.

1170

1171 Yhtiöiden toiminta on ajettu alas vuoden 2013 aikana ja yhtiöiden tarjoamat palvelut siirtyivät tuolloin
1172 puolueen tarjoamiksi palveluiksi. Yhtiöillä ei ole ollut liiketoimintaa tilikauden 2022 aikana.

1173

1174 Apollo Group Oy on hankkinut omistukseensa 100 % Suomenmaan Kustannus Oy:n osakkeista vuonna
1175 2019.

1176 Näiden osakkeiden kirjanpitoarvo on yksi euro. Suomenmaan Kustannus Oy:n tilikauden 2022 tulos on
1177 4.331,65 euroa ylijäämäinen ja yhtiön oma pääoma on 56.090,67 euroa.

1178 Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu koska kirjanpitolain pienkonsernisäännökset eivät sitä edellytä.

1179

1180 **Keskustan työntekijät ja henkilöstöpolitiikka**

1181

1182 Vuoden 2022 aikana puolueen palveluksessa puoluetoimistolla työskenteli 18 eri henkilöä, joista 12
1183 henkilön työsuhde oli toistaiseksi voimassa oleva. Puoluesihteerin, puoluesihteerin assistenttien sekä toimi-
1184 /perhevapaa sijaisuuksien työsuhteet olivat määräaikaisia. Keskimäärin puoluetoimistolla työskenteli 13
1185 henkilöä. Puoluetoimiston henkilöstö on työskennellyt sekä etänä että läsnä puoluetoimistolla. Henkilöstön
1186 kesken on sovittu läsnäolopäiviksi kaksi päivää viikossa (ke ja to).

1187

1188 Puoluetöimiston henkilöstön kesken on pidetty maanantai-iltapäivisin viikkopalaveri, jossa on käyty läpi
1189 kyseisen viikon toimintaa ja luotu pohjaa tulevien viikkojen toimintaan. Lisäksi puoluetöimistolla on
1190 kokoontunut maanantaisin puolueen, puolueen eduskuntaryhmän ja erityisavustajien muodostama
1191 politrukkiryhmä. Edellä mainitut kokoukset on pidetty muutamaa kokousta lukuun ottamatta etäkokouksina.

1192
1193 Puoluetöimiston henkilöstö vetäytyi 20–21.9. hotelli Sveitsiin Hyvinkäälle suunnittelemaan vuoden 2023
1194 toimintaa sekä virkistäytymään. Korona pandemian jälkeen yhteiset kokoontumiset ovat olleet erityisen
1195 merkityksellisiä. Yhteen kokoonnuttiin myös pienimuotoisesti pikkujoulujen sekä kevään tykypäivän
1196 merkeissä.

1197
1198 Työnantajana puolue tukee ja kannustaa työntekijöiden omaehtoista kouluttautumista. Puolue on varannut
1199 talousarvioonsa vuosittainen määrärahan työntekijöiden kouluttautumiseen. Koulutusmäärärahan avulla
1200 kukin työntekijä voi päivittää osaamistaan henkilökohtaisten tarpeidensa mukaisesti. Keskustan
1201 Toimihenkilöt ry on tehnyt puolueelle lahjoituksen, joka toimii puolueen koulutusrahaston perustana. Tästä
1202 rahastosta Keskustajärjestöjen työntekijöiden on ollut mahdollista hakea rahallista tukea kouluttautumiseen
1203 ja itsensä kehittämiseen.

1204
1205 Keskustajärjestöissä on käytössä oma Keskustajärjestöjen työehtosopimus, jonka pohjana toimii Paltan ja
1206 Erton välinen runkosopimus. Sopimusta noudatetaan kaikissa puolueen, puolueen yhtiöiden ja piirien
1207 solmimissa työsuhteissa. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet työnantajapuolelta Suomen Keskusta r.p.,
1208 Keskustan piirijärjestöt, Apollon Verkkopalvelut Oy, Apollo Group Oy ja henkilöstön edustajina
1209 Keskustajärjestöjen Toimihenkilöt ry ja Suomen Keskustan Toiminnanjohtajat ry. Sopimus sitoo myös niitä
1210 keskustajärjestöjä/Keskustaa lähellä olevia järjestöjä, jotka ovat kirjallisesti ilmoittaneet liittyvänsä tähän
1211 sopimukseen, kuten Keskustan ja Maaseudun arkiston säätiö. Suomen Keskusta r.p. on työnantajaliitto Palta
1212 ry:n jäsenjärjestö.

1213 1214 Puoluetöimiston henkilöstö 2022

1215
1216 **Azaize Miikkael**, kaupunki- ja kansainvälisen työn suunnittelija 9.5.2022 –
1217 **Erkkilä Johannes**, visuaalisen sisällön tuottaja 14.12.2018-31.8.2021, media- ja viestintäasiantuntija
1218 1.9.2021-
1219 **Hakala Jirka**, viestintäpäällikkö 14.9.2022 -
1220 **Hyväkkä Katri**, graafikko 1.1.2012- (Apollon Verkkopalvelut Oy:n palveluksessa tätä ennen ja puolueen
1221 palveluksessa vuodesta 1985 lähtien)
1222 **Hämäläinen Iida**, puoluesihteerin assistentti 1.11.2022 -
1223 **Iso-Aho Juha**, vaalikoordinaattori 15.12.2020-
1224 **Kytö Päivi**, toimistosihteri 7.9.1987 – 31.12.2008, puoluesihteerin sihteeri 1.8.2007- 10.8.2008,
1225 toimistosihteri 1.1.2009 –
1226 **Louhelainen Suvi**, järjestökehittäjä 1.8.2022 -
1227 **Markkanen Hanna**, viestinnän poliittinen suunnittelija (toimivapaan sijainen) 1.1.2022 -
1228 **Miettinen Ilkka**, järjestöpäällikkö 13.1.2004 – 31.10.2006, suunnittelupäällikkö 1.11.2006 – 1.11.2008,
1229 (toimivapaalla 1.11.2008- 26.4.2011), poliittinen asiantuntija 27.4.2011 -
1230 **Ollila Matias**, järjestösuunnittelija 4.1.2016-31.7.2019, viestinnän poliittinen suunnittelija 1.9.2019-
1231 (perhevapaalla 1.1.-31.5.2022 ja toimivapaalla 17.6.2022-)
1232 **Pakarinen Helena**, poliittinen sihteeri 1.6.1991 – 31.8.2006, tuottaja 1.9.2006 – 31.7.2011 (toimivapaalla
1233 1.8.2007–31.7.2010, sekä 15.9.2010–31.7.2011), poliittinen suunnittelija 1.8.2011-31.8.2021, poliittinen
1234 asiantuntija 1.9.2021-
1235 **Pirkkalainen Riikka**, puoluesihteri 9.6.2018-
1236 **Perälä Merja**, vt. hallintopäällikkö 17.11.2011 -31.8.2012, (Apollo Group Oy:n palveluksessa tätä ennen)
1237 hallintopäällikkö 1.9.2012- (toimivapaalla 1.4.2018-31.8.2019)
1238 **Reponen Pekka**, vaalitoiminnan suunnittelupäällikkö 1.12.2007 –, kenttätöiminnan päällikkö 1.1.2011-
1239 27.2.2013, järjestöpäällikkö 1.3.2013 – (vuorotteluvapaalla 1.1.-30.6.2020)
1240 **Ruohola Laura**, viestintäpäällikkö 9.4.2018-17.6.2022

1241 **Talala Sanna-Mari**, hallintosihteeri 7.8.2017-, vt. hallintopäällikkö 1.4.2018-31.8.2019, järjestökehittäjä
1242 1.9.2019-27.2.2022
1243 **Valkola Mari**, puoluesihteerin assistentti 1.9.2021- 28.2.2022
1244